

**20
23** RAPORT DE
EVALUARE
PARTICIPATIVĂ

REPUBLICA MOLDOVA

UNHCR
The UN Refugee Agency

februarie 2024

MULȚUMIRI

Prezentul raport se bazează pe constatările colectate în rezultatul evaluării participative realizată de UNHCR Moldova în octombrie 2023 în parteneriat cu membrii Grupul Operativ de Răspundere față de populația afectată (AAP). Această evaluare fost realizată cu implicarea refugiaților, solicitanților de azil, a persoanelor care au solicitat statutul de apatrid și a apatrizilor.

UNHCR își exprimă recunoștința pentru implicarea pe larg și pentru sprijinul oferit de Grupul Operativ AAP, partenerii UNHCR, autoritățile locale, organizațiile societății civile și donatori la realizarea prezentului raport. Mai întâi de toate, UNHCR recunoaște reziliența și rezistența de durată a persoanelor strămutate forțat și a apatrizilor din Moldova și se angajează să le ofere sprijin în construirea vieții lor, în integrarea și în crearea și valorificarea oportunităților în cadrul comunităților lor.

EXPRIMĂM RECUNOȘTINȚA FAȚĂ DE TOȚI CEI CARE AU CONTRIBUIT

PARTENERI AI UNHCR

OTHER PARTNERS

CONTACTAȚI-NE

[Natalia Kropivka](#)

Ofițer de protecție la nivel Comunitar

UNHCR, Republica Moldova

Tel.: +373 68315796

Email: kropivka@unhcr.org

{FOTOGRAFIA DE COPERTĂ}

Copiii care au participat la ceremonia de deschidere a Centrului Comunitar din Căușeni.

©UNHCR/ Salahaldeen Abdulrahman

Cuprins

Introducere	03
Sumar executiv	04
Constatări principale	10
Adulți fără dizabilități	10
Persoane cu dizabilități	17
Persoane cu afecțiuni medicale grave	20
Persoane în etate (60+)	22
Ucraineni și non-ucraineni în sistemul de azil (solicitanți de azil și persoane cărora li s-a acordat statutul de refugiat sau protecție umanitară)	25
Adolescenți și tineret	30
Copiii	34
Apatrizi	37
Persoanele de etnie Romă	39
Refugiați LGBTQI+	43
Recomandări	45
Anexa 1	50
Refugiați ucraineni care locuiesc în regiunea transnistreană	50

INTRODUCERE

Din 31 decembrie 2023, Republica Moldova a oferit siguranță pentru aproximativ 120.700 persoane refugiate din Ucraina, care nu pot să se întoarcă în țara lor din cauza conflictului armat. Aceștia se adaugă la miile de refugiați, solicitanți de azil și apatrizi din alte țări din întreaga lume care la fel locuiesc în Moldova. În pofida provocărilor cauzate de inflația înaltă, criza energetică și aspectele complexe legate de aflarea în apropierea unui stat aflat în conflict, Moldova a dat dovadă de o generozitate remarcabilă primindu-i pe teritoriul său pe cei afectați de război și conflict.

Ca parte a angajamentului continuu de a ajuta activ persoanele strămutate forțat și apatrizii, UNHCR a desfășurat o evaluare participativă (EP) în octombrie 2023 pentru a înțelege mai bine riscurile de protecție cu care se confruntă aceste comunități. Această evaluare a avut ca scop înțelegerea capacităților, colectarea informațiilor și explorarea soluțiilor posibile pentru provocările identificate. Inițiativa a inclus discuții în focus-grup cu prezență fizică cu diferite persoane care au nevoie de protecție internațională, inclusiv femei, bărbați, fete și băieți din medii diferite. La evaluare au participat 261 de persoane, inclusiv 33 persoane strămutate care locuiesc în regiunea transnistreană. Dintre participanți, 66% au fost de sex feminin și 34% de sex masculin. Discuțiile au acoperit 18 raioane din Republica Moldova și au inclus participanți care locuiesc în mediu rural și urban, în centrele de plasament pentru refugiați, în centrul de plasament temporar pentru solicitanții de azil, în locuințe private și în familii gazdă.

Pe 18 ianuarie 2023, Guvernul Republicii Moldova a adoptat decizia importantă de a aproba acordarea de protecție temporară (PT) persoanelor refugiate din Ucraina, dar și unor resortisanți ai țărilor terțe. Această decizie, în vigoare de la 1 martie 2023, a reprezentat un progres crucial în oferirea unui statut legal mai sigur pentru refugiații ucraineni, facilitând astfel integrarea acestora în Republica Moldova.

Protecția temporară, valabilă timp de un an cu posibilitatea de a fi reînnoită, asigură accesul la diferite drepturi și servicii, inclusiv la oportunități de angajare, cazare temporară, asistență medicală primară și de urgență, educație publică pentru copii și asistență socială pentru familiile cu copii și pentru minorii neînsoțiți.

Până la 22 ianuarie 2024, 31.280 de persoane a beneficiat de protecție temporară. În plus, 6.969 de cetățeni ai Ucrainei au primit permise de ședere temporară sau permanentă. În același timp, 1.156 de persoane de diferite naționalități au solicitat protecție în Moldova și au obținut diferite statute legale: 206 au primit statut de refugiat (inclusiv un cetățean ucrainian), 357 persoane au primit protecție umanitară (inclusiv 166 resortisanți ucraineni) și 593 au fost solicitanți de azil (inclusiv 129 resortisanți ucraineni).

² <https://data.unhcr.org/en/country/MDA>

³ Unii participanți la EP 2023 s-au născut în Moldova, dar au petrecut o mare parte din viață în Ucraina.

Din cauza strămutării din Ucraina în urma conflictului armat, aceștia nu se califică drept „refugiați” în conformitate cu legislația internațională.

Totuși, includerea lor în discuțiile în focus-grup (DFG-uri) se bazează pe faptul că au locuit o perioadă lungă în Ucraina și experiențele lor unice legate de strămutare.

⁴ <https://www.legis.md/cautare/>

⁵ <https://igm.gov.md/ro/content/>

La biroul organizației partenere a UNHCR Charity Centre for Refugees a avut loc o discuție de grup cu solicitanții de azil non-ucraineni. © CCR

SUMAR EXECUTIV

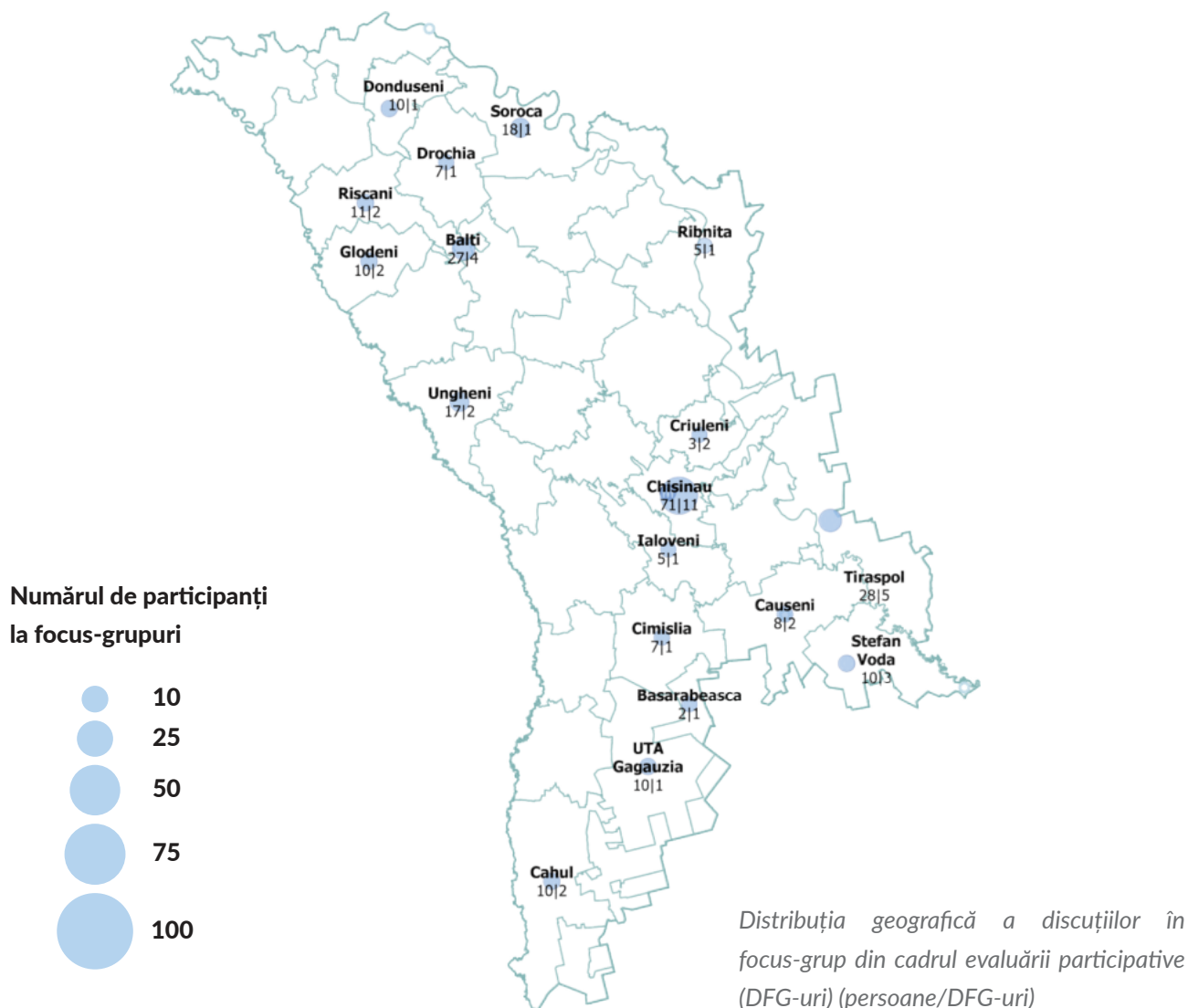

Principalul obiectiv al evaluării participative a fost înțelegerea aprofundată a nivelurilor de integrare și incluziune locală a refugiaților, solicitanților de azi și a apatrizilor în Moldova, precum și identificarea barierelor în calea integrării și a oportunităților de a le depăși, conform necesităților identificate de înseși comunitățile afectate.

Constatările evaluării participative scot în evidență o legătură puternică între statutul legal al persoanelor strămutate în Republica Moldova.

Constatările evaluării participative scot în evidență o legătură puternică între statutul legal al persoanelor strămutate în Republica Moldova și perspectivele lor de integrare și incluziune în comunitățile locale. Resortisanții din Ucraina care au primit statut de protecție temporară, de exemplu, au demonstrat un nivel mai înalt de incluziune în comunitățile lor și au un acces mai mare la serviciile prestate de stat în comparație cu solicitanții de azil. În mod special, acest lucru este valabil pentru accesul la asistență medicală și la servicii de educație, dar și pentru accesul la piața forței de muncă.

În același timp, conform participanților la EP, obținerea protecției temporare nu a soluționat alte provocări importante cu care s-au confruntat aceștia. În ceea ce privește accesul la piața forței de muncă, de exemplu, barierele lingvistice, accesul la servicii de îngrijire a copiilor, decalajul între competențe și cererea pieței și salariile mici au continuat să fie obstacole în calea obținerii unui loc de muncă. În pofida acestor obstacole, în comparație cu anul 2022, mai mulți participanți la EP, de diferite vârste și din diferite medii, au declarat că au reușit să își găsească un loc de muncă în Moldova sau că sunt în proces de a se angaja.

La fel ca și în cazul evaluării participative de anul trecut, refugiații ucraineni au declarat că au decis să locuiască în Moldova în primul rând din cauza proximității sale cu Ucraina și din cauza prezenței rudelor în țară. Spre deosebire de constatările de anul trecut, participanții la evaluarea participativă din 2023 au descris șederea lor în Moldova ca fiind mai stabilă decât anterior și că se așteaptă să rămână pe o perioadă mai îndelungată în țară. Acest lucru poate fi atribuit parțial, dobândirii unui statut legal în Moldova, în cazul celor mai mulți dintre ei fiind vorba de protecție temporară, și accesului îmbunătățit la drepturi și servicii care derivă din acest statut. Cu toate acestea, acest lucru a reflectat caracterul continuu al conflictului din Ucraina. În timp ce majoritatea participanților ucrainenilor încă mai planifică să se întoarcă în Ucraina odată cu încheierea războiului, aceștia au exprimat mai puțină urgență în acest sens. Unii participanți și-au exprimat intenția de a rămâne în Moldova pentru un termen îndelungat, chiar și după încheierea războiului.

În pofida intențiilor și așteptărilor de a rămâne în Moldova pentru un termen mediu, mulți participanți la EP au menționat că se confruntă cu provocări în accesarea anumitor servicii. Accesul la asistență medicală continuă să fie una dintre aceste preocupări, la fel ca și în anul 2022. Disponibilitatea, costul și calitatea serviciilor medicale au fost menționate drept dificultăți în Moldova, nu doar de către refugiații ucraineni, dar și de solicitanții de azil de diferite naționalități. În timp ce protecția temporară a adus într-adevăr anumite îmbunătățiri în ceea ce privește asistența medicală, participanții din întreaga țară, de diferite vârste și din diferite medii au raportat lipsa serviciilor medicale necesare și costuri mari. Acest lucru a fost valabil în special pentru cei care locuiesc în mediul urban, în timp ce cei din zonele rurale din regiunea transnistreană, lipsa medicilor specializați a fost menționată ca fiind principala preocupare.

Accesul la locuințe și cazare accesibilă din punct de vedere financiar și adecvată a fost menționat drept o problemă în creștere de către participanții de diferite profiluri, după cum a fost accentuat deja în anul 2022. În 2023, oamenii s-au confruntat cu îngrijorări și provocări suplimentare din cauza închiderii mai multor centre de plasament temporar pentru refugiați (CPTR-uri), iar programele de asistență pentru serviciile de închiriere care sunt oferite de parteneri sunt privite drept o soluție temporară. În condițiile în care disponibilitatea generală a asistenței pentru închirierea spațiului locativ din partea organizațiilor internaționale este percepută ca fiind în scădere, oamenilor le-a fost dificil să găsească cazare la prețuri accesibile, aceștia declarând că deseori au optat pentru locuințe unde lipsesc comoditățile de bază sau aleg să locuiască cu familiile extinse în apartamente sau case mici și supraaglomerate. Preocupările legate de necesitățile care apar odată cu sezonul de iarnă, luând în considerare costul pentru încălzire și necesitatea de îmbrăcăminte și încălțăminte groasă, continuă să fie o problemă acută în 2023, la fel ca și un an în urmă.

O altă constatare importantă din cadrul evaluării participative este încrederea scăzută a refugiaților în liniile de informare existente. În cadrul nenumăratelor DFG-uri desfășurate în întreaga țară, participanții de diferite vârste și din diferite medii, au declarat că liniile fierbinți existente nu sunt eficiente și calitatea informațiilor și a serviciilor prestate de către operatori este proastă. La fel ca și anul trecut, principalele surse de informare pentru serviciile din Moldova, de unde se informau oamenii, includeau site-urile guvernamentale și ale UNHCR și centrele telefonice (dopomoga.gov.md, Linia Verde, site-ul UNHCR). În același timp, participanții au menționat și faptul că grupurile de sprijin de pe rețelele de socializare precum Telegram, Viber și Facebook au fost utile și o sursă de informații de încredere.

În ceea ce privește coeziunea socială între refugiații ucraineni și comunitățile locale, nu au fost raportate schimbări majore comparativ cu anul 2022, situația generală menținându-se destul de pozitivă. În același timp, constatările din cadrul EP 2023, la fel ca și în anul precedent, au confirmat o situație mai complexă a coeziunii sociale în nordul Moldovei, unde au fost identificate preocupări atât în cadrul comunităților (coeziunea socială orizontală) și între comunități și structurile guvernamentale (coeziunea socială verticală). Preocupări importante legate de coeziunea socială au fost, de asemenea, menționate de copii și tineri din diferite părți ale țării, care au menționat cazuri de hărțuire a elevilor ucraineni în instituțiile de învățământ locale.

Important este faptul că în comparație cu anul precedent, refugiații romi au afirmat că se simt mai bine incluși și în comunitățile locale și au identificat îmbunătățiri în această privință. Totuși, aceștia au menționat preocupări importante legate de practicile discriminatorii în ceea ce privește accesul la anumite drepturi. Aceste preocupări au fost însă mai specifice comparativ cu anul trecut, fiind identificate acțiuni clare care ar putea fi întreprinse pentru a le aborda.

Solicitanții de azil și apatrizii se confruntă cu provocări similare după cum este evidențiat mai sus, doar că solicitanții de azil și apatrizii au fost frustrați în special de lipsa unui statut legal sigur și a documentelor însoțitoare, despre care consideră că le limitează accesul la drepturi și servicii. La fel ca și anul trecut, mulți participanți și-au exprimat preocuparea în legătură cu durata procedurilor de determinare a dreptului la azil și a statutului de apatrid. Solicitanții de azil au invocat obiecții privind calitatea serviciilor juridice prestate de către stat în cazul contestării deciziilor negative privind determinarea dreptului la azil, emise de Inspectoratul General pentru Migrație. Obstacolele suplimentare legate de limbă și diferențele culturale la fel au fost menționate de solicitanții de azil din afara regiunii drept factor care le afectează posibilitatea de a găsi un loc de muncă potrivit și de a-și acoperi necesitățile de bază.

În ceea ce privește educația, s-a înregistrat o oarecare creștere a numărului de copii refugiați ucraineni înscriși în școlile locale din Moldova, în comparație cu anul trecut. Majoritatea participanților la EP care au fost înscriși în școlile moldovenești au evidențiat experiențe pozitive, deși au fost menționate incidente izolate de hărțuire din cauza viziunilor politice. Unii refugiați s-au confruntat cu provocări legate de sistemul de educație local, inclusiv primirea rece de către elevii și profesorii locali, precum și diferențele în curriculum, în special la limba rusă și istoria Moldovei. Unii părinți au adoptat o abordare dublă și și-au înscriși copiii pentru a studia cu prezență fizică în școlile locale și online în școlile ucrainene, cu scopul de a găsi un echilibru între socializare și îmbunătățirea învățării prin cunoașterea limbii. Cei care locuiesc în zone rurale au frecventat mai rar activități extrașcolare, iar lipsa transportului a fost menționată drept un obstacol semnificativ în accesarea acestora.

⁶ La sfârșitul anului școlar 2022-2023, 1.815 refugiați ucraineni erau înscriși în școlile moldovenești. Conform Ministerului Educației și Cercetării, la sfârșitul lunii octombrie al anului 2023, numărul elevilor ucraineni a crescut până la 2.143.

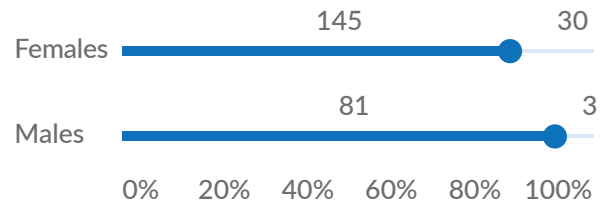
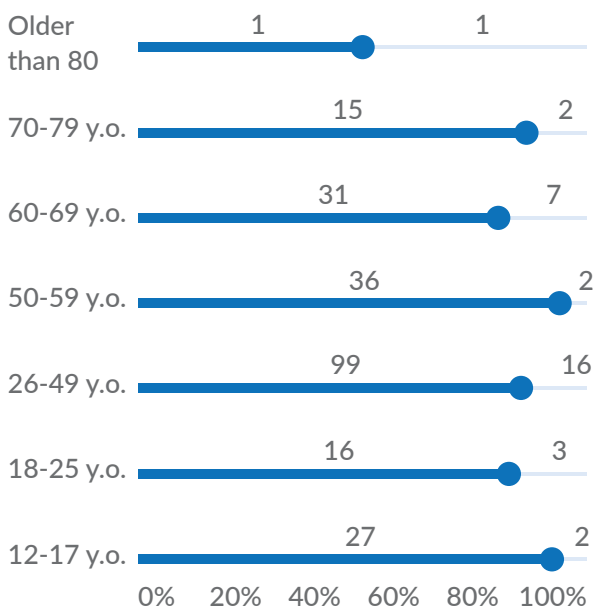
În ceea ce privește serviciile sociale și administrative, la fel ca anul trecut, a fost menționată o lipsă generală de informații despre serviciile disponibile pentru refugiații ucraineni, precum și despre criteriile de eligibilitate pentru aceste servicii. Un număr mic de persoane au declarat că au primit sprijin sub formă de sumă forfetară din partea municipalității lor la sosire, iar persoanele cu dizabilități au confirmat că certificatele lor de dizabilitate emise în Ucraina au fost recunoscute în Moldova. Refugiații vârstnici au declarat că își primesc pensiile din Ucraina, menționând că acesta este singurul sprijin pe care îl primesc. În general, gradul de conștientizare a participanților cu privire la asistența și serviciile sociale s-a axat în principal pe sprijinul oferit de organizațiile internaționale, în special sub formă de asistență financiară. O mare parte din participanți au observat reducerea disponibilității ajutoarelor în comparație cu anul precedent. Acest lucru sugerează o dependență de entitățile non-profit pentru un sprijin care va fi dificil de menținut pe termen lung, având în vedere reducerile continue probabile ale asistenței pentru refugiații ucraineni din Moldova din partea entităților non-profit și a altora, în lipsa unor schimbări majore în ceea ce privește acțiunile de strămutare în general.

Discuțiile în focus-grup desfășurate în regiunea transnistreană au arătat că situația de acolo este mai complicată decât în restul țării, similar cu constatările din cadrul EP 2022. Majoritatea participanților au menționat că locurile de muncă din regiune sunt puține și prost plătite. În ceea ce privește accesul la informații, cei din regiunea transnistreană au menționat că, în general, nu s-au simțit conectați la niciunul dintre canalele de informare pentru refugiați din țară. Aceștia au solicitat o sursă de informații dedicată serviciilor disponibile, asistenței și evoluțiilor din regiunea transnistreană. În materie de educație, regiunea transnistreană se evidențiază în mod pozitiv, toți copiii participanților mergând la școlile locale și raportând experiențe în general pozitive. Pe de altă parte, participanții au raportat lipsa încrederii în medicii locali, menționând preocupări cu privire la competențele lor tehnice. Îngrijirile medicale sunt considerate scumpe, iar costul și dificultățile legate de necesitatea de a călători la Chișinău pentru asistență medicală a fost menționată drept un obstacol pentru cei din regiune.

Participanții care locuiesc în regiunea transnistreană au în general o interacțiune pozitivă cu localnicii și interacționează cu aceștia cu diferite ocazii. Mulți au beneficiat de faptul că aveau rude în regiune. Totuși, unii au menționat restricții privind abilitatea de a-și exprima liber opiniile politice, fapt ce a restricționat discursul deschis în cadrul comunității. Constatările detaliate din cadrul discuțiilor în focus-grup desfășurate în regiunea transnistreană pentru evaluarea participativă 2023 sunt reflectate în anexa 1.

- Right bank of the Dniester river
- Left bank of the Dniester river

Figure I Numărul total de participanți dezagregat în funcție de gen și localizare geografică

- Right bank of the Dniester river
- Left bank of the Dniester river

Figure II Numărul total de participanți dezagregat după grupuri de vârstă și localizare geografică.

Sofia, 20 de ani, în stânga, o refugiată ucraineană care locuiește în capitala Republicii Moldova, Chișinău, împreună cu mama sa. Ea lucrează ca operator de asistență telefonică în cadrul liniei de asistență umanitară gratuită susținută de UNHCR. © UNHCR/Colin Delfosse

CONSTATĂRI PRINCIPALE

Note: Prior to the narrative analysis section of each profile, the "main points raised" are included. These points are based on the frequency of particular topics raised by participants during the Focus Group Discussions (FGDs).

Adulți fără dizabilități

PRINCIPALELE ASPECTE ABORDATE

- Obstacolele în obținerea statutului legal
- Dificultăți în accesarea serviciilor financiare
- Îngrijorările legate de cazare
- Dificultățile în accesarea asistenței medicale adecvate
- Accesul limitat la încadrarea oficială în cadrul pieței muncii

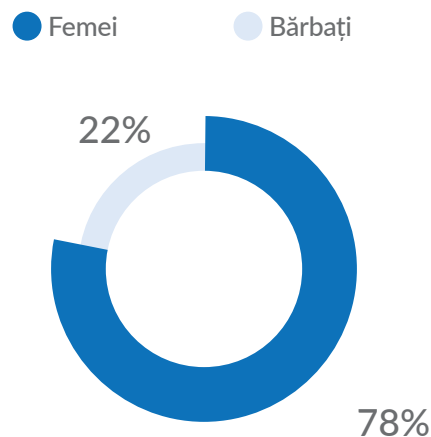

Figura 1 Dezagregarea în funcție de gen a adulților care au participat la DFG-uri

	Nr. de DFG-uri	Nr. de persoane
Total	14	112
Care locuiesc în locuințe private și în comunitățile gazdă	11	94
Care locuiesc în CPTR	3	18
Care locuiesc în zone urbane	12	94
Care locuiesc în zone rurale	2	18

CONTEXT GENERAL

După cum a fost menționat anterior, populația refugiată din Moldova este formată în principal din femei și copii. La situația din 31 decembrie 2023, 56% din populația de refugiați ucraineni erau adulți. Deși nu sunt disponibile cifre exacte cu privire la procentul de refugiați adulți fără dizabilități, conform estimărilor evaluărilor necesităților multisectoriale (ENMS) pentru 2023, acesta poate reprezenta aproximativ 40% din populația totală de refugiați. Aceasta reprezintă o proporție semnificativă a populației de refugiați, care, dacă i se oferă condițiile și resursele necesare, are capacitatea de a fi autosuficientă.

⁷ <https://repository.impact-initiatives.org/document/reach>

*Avem nevoie de lecții de limba română.
Nu numai pentru copii, ci și pentru adulți.
Sunt cursuri la Căușeni, dar e prea departe.*

O femeie refugiată din raionul Drochia.

Femei ucrainene și moldovence participând la una dintre numeroasele activități desfășurate în centrele comunitare susținute de UNHCR, Dondușeni.

© UNHCR/Salahaldeen Abdulrahman

INTENȚII

Toți participanții la aceste DFG-uri, indiferent de condițiile de trai și localizarea geografică, și-au exprimat satisfacția față de condițiile actuale de viață din Moldova. Majoritatea și-au exprimat dorința de a se întoarce în Ucraina când se va încheia războiul, accentuând importanța soluționării conflictului armat pentru a se putea reîntoarce. Pe de altă parte, unii participanți ale căror case în Ucraina au fost distruse în timpul luptelor au declarat că se gândesc să rămână în Moldova chiar și după finalizarea conflictului, cel puțin până se vor reconstrui clădirile și vor fi reluate serviciile. Persoanele aflate în astfel de circumstanțe se stabileau de obicei în zonele urbane și locuiau în locuințe private.

Recomandarea participanților:

- După finalizarea războiului, crearea unui mediu care facilitează reîntoarcerea celor care doresc să meargă acasă, oferind sprijin în materie de alocații și cazare pentru cei ale căror case au fost deteriorate sau distruse.

STATUTUL JURIDIC

Majoritatea participanților au reușit să obțină protecție temporară (PT). În același timp, unii au declarat că au obținut forme alternative ale statutului juridic în Moldova, inclusiv permise de ședere sau după posibilitate, cetățenia moldovenească. Cei care locuiesc în CPTR-uri au declarat că în general, procesul de obținere a PT este unul simplu. Cu toate acestea, persoanele care locuiesc cu familii gazdă sau în locuințe private au declarat că s-au confruntat cu provocări în procesul de înregistrare a protecției temporare, precum necesitatea de a merge la Inspectoratul General pentru Migrație (IGM) de mai multe ori pentru a prezenta documente suplimentare care să le dovedească reședința în Moldova.

În pofida acestor provocări, participanții au raportat, în general, rezultate pozitive în urma obținerii PT, în special cei care locuiesc în zonele rurale. Aceștia au declarat că PT le-a permis să își înscrie copiii în școlile locale, le-a oferit acces la servicii esențiale și a contribuit la sentimentul lor general de bunăstare. Cu toate acestea, au fost menționate și anumite limitări, inclusiv în rândul adulților din zonele urbane care au întâmpinat dificultăți în obținerea unui cont bancar cu statut de PT, subliniind necesitatea unor îmbunătățiri continue ale proceselor juridice și administrative asociate cu PT.

Cazarea

Participanții care locuiesc în zone rurale aveau diverse aranjamente de locuit, inclusiv la rude și la familii din comunitatea locală. În timp ce majoritatea au descris că locuiesc în condiții confortabile și adecvate, cu acces la facilitățile de bază, mulți dintre ei au menționat dificultățile financiare, în special în ceea ce privește costul încălzirii și al lemnelor de foc pentru perioada de iarnă. Unii au spus că au luat în considerare posibilitatea de a se muta la o cazare mai ieftină pe timpul iernii din cauza costurilor la căldură, accentuând necesitatea soluționării acestor provocări legate de iarnă.

Aranjamentele de locuit au variat și în cazul celor care locuiesc în zonele urbane. Majoritatea au raportat condiții satisfăcătoare, dar unii au menționat supraaglomerația din cauza că locuiesc cu membrii din familia extinsă și din cauza provocărilor legate de găsirea unui loc de trai potrivit familiilor lor. Oamenii din CPTR-uri au raportat în general condiții de viață decente, dar au menționat accesul limitat la apă, instalații sanitare și asistență medicală (WASH), precum toaletă și duș.

Costul îmbrăcăminte și încălțăminte de iarnă a fost menționat de toți participanții drept una dintre preocupările majore pentru perioada de iarnă.

Recomandarea participanților:

- Creșterea distribuției lemnelor și îmbrăcăminte și încălțăminte pentru perioada rece a anului.

ACCESUL LA ASISTENȚA MEDICALĂ

Indiferent de locul unde au locuit, fie în zone rurale, fie în zone urbane, refugiații au raportat în mod repetat provocările legate de accesarea asistenței medicale. Aceasta a fost în mod clar una dintre preocupările lor principale. Deși au fost raportate cazuri de asistență medicală urgentă gratuită oferită de medici receptivi, mulți au menționat că costurile ridicate ale procedurilor și medicamentelor au reprezentat un obstacol în calea obținerii serviciilor medicale de care aveau nevoie, chiar și după obținerea protecției temporare. A fost subliniată lipsa specialiștilor și a medicamentelor specifice, în special în zonele rurale, unde serviciile medicale au fost descrise ca fiind necorespunzătoare.

În Chișinău, situația a fost raportată ca fiind relativ mai bună, dar în restul țării calitatea asistenței medicale a fost considerată de mulți ca fiind în general slabă. Un participant a descris un incident care a avut loc la Soroca când un pacient care a suferit un atac de cord nu a avut imediat acces la îngrijirile de care avea nevoie, accentuând necesitatea critică de servicii medicale îmbunătățite în afara capitalei. Trebuie remarcat, desigur, că unele dintre problemele de sănătate menționate de refugiați îi afectează și pe cetățenii moldoveni, reflectând problemele din sistemul național de sănătate în general. Persoanele din regiunea transnistreană care au participat la DFG-uri și-au exprimat preocuparea în special cu privire la lipsa medicilor specializați în regiune. Drept urmare, au menționat că refugiații călătoresc la Chișinău pentru a accesa servicii medicale sau chiar se întorc în Ucraina pentru consultații medicale.

ANGAJAREA ÎN CÂMPUL MUNCII ȘI MIJLOACELE DE TRAI

Dinamica angajării în câmpul muncii în diferite localități a prezentat provocări distincte pentru refugiații ucraineni adulți. În zonele rurale, majoritatea participanților s-au bazat pe asistența financiară a UNHCR pentru a acoperi costurile, completată de pensii, sprijinul din partea familiei sau economii. Oportunitățile limitate de angajare, deseori sezoniere și informale, precum și constrângerile legate de îngrijirea copiilor, barierele lingvistice, problemele legate de transport și dificultățile birocratice au fost menționate drept bariere în calea găsirii și asigurării locului de muncă.

În zonele rurale, în special în cazul celor care locuiesc în CPTR-uri, asistența financiară a continuat să fie sursa principală de venit pentru majoritatea participanților, plus venitul din locurile de muncă online în Ucraina sau la nivel local, precum și sprijinul din partea familiei și economiile.

O mare parte și-au exprimat frustrarea legată de găsirea unui loc de muncă, declarând că deseori nu erau la curent cu oportunitățile de angajare, că aveau nevoie de cursuri profesionale care, în general, nu erau disponibile în afara Chișinăului și că locurile de muncă oferite de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă deseori nu se potriveau cu pregătirea și experiența lor.

Pe malul stâng al râului Nistru găsirea și asigurarea unui loc de muncă a fost considerată și mai complicată, oportunitățile de angajare fiind descrise ca fiind puține și prost plătite. În același timp, ucrainenii care locuiesc în regiunea transnistreană au declarat că au fost impuși să plătească impozite taxe ridicate de autoritățile de facto.

Recomandările participanților:

- Crearea oportunităților de angajare în satele din afara Chișinăului și asigurarea disponibilității cursurilor de dezvoltare profesională.
- Îmbunătățirea rutelor de transport în mediul rural pentru a oferi oamenilor acces la locurile de muncă din alte localități.

SERVICIILE SOCIALE ȘI ADMINISTRATIVE

Nici unul dintre adulții fără dizabilități care au participat la DFG-uri și care locuiau în zonele rurale nu au declarat că au primit sau au solicitat asistență socială în Moldova. Aceștia totuși au remarcat că nu au făcut acest lucru nici atunci când locuiau în Ucraina.

Iulia (dreapta) și mama ei, Galina, în locuința familiei lor din satul Botnărești Noi, în sudul Moldovei. Familia de patru persoane este găzduită de o familie moldoveană.

© UNHCR/Andrew McConnell

Experiențele participanților care locuiesc în centrele de plasament temporar pentru refugiați (CPTR-uri) din zonele urbane unde există servicii de asistență socială au fost mai variate, unii dintre ei beneficiind de sprijin în Ucraina pentru mamele singure sau de subvenții pentru utilități publice în baza unui venit scăzut. Majoritatea participanților au declarat însă că nu au avut nevoie de asistență socială și din acest motiv nu au solicitat-o.

Participanții la DFG-uri dintr-o localitate din nordul Moldovei au declarat că autoritățile locale, inclusiv asistenții sociali păreau să nu recunoască prezența refugiaților în comunitatea lor, pentru că erau convinși că astfel evită munca suplimentară. În mod special, participanții au povestit că autoritățile nu au permis organizațiilor umanitare care doreau să sprijine refugiații să vină în zonă, argumentând că acolo nu locuiesc refugiați. În mod similar, administrația locală nu a oferit nici un fel de asistență socială. Participanții la DFG-uri au declarat că acest lucru a dus la apariția neîncrederii între refugiați și autorități, fapt ce a împiedicat incluziunea lor în comunitatea locală.

ACCESUL LA EDUCAȚIE

În ceea ce privește tipurile de cazare și locurile de reședință, peste jumătate dintre persoanele adulte care au participat la DFG-uri au declarat că și-au înscris copiii la grădinițe, școli sau universități locale. Aproape toți au raportat experiențe pozitive în acest sens, cu excepția unui caz de hărțuire în școală legat de opiniile politice. Unii participanți la DFG-uri au adoptat o abordare dublă și și-au înscris copiii pentru a studia cu prezență fizică în școlile locale, precum și online în școlile ucrainene. Astfel, părinții au sperat să asigure un echilibru între beneficiile socializării în școala locală datorită flexibilității învățării online, asigurând competența lingvistică și asigurând recunoașterea certificatelor academice în cazul întoarcerii în Ucraina.

Unii părinți au raportat că au optat exclusiv pentru educația online pentru copiii lor. Acești copii erau, în principal, mai în vârstă, urmând studii la liceu sau la un institut sau universitate, sau din localitățile în care nu existau școli în limba rusă.

În ceea ce privește activitățile extrașcolare, în timp ce participanții din diferite localități au raportat că copiii lor au mai multe opțiuni, cei din sate au declarat că s-au confruntat insuficiența sau lipsa oportunităților. Aceștia au menționat că deși în localitățile din vecinătate sunt oferite astfel de activități, refugiații deseori nu dispun de transport pentru a putea beneficia de acestea.

Toți participanții care locuiesc în regiunea transnistreană au raportat că copiii lor au fost înscriși în școlile locale, probabil din cauza disponibilității mai mari a școlilor cu predare în limba rusă. Disponibilitatea școlilor cu predare în limba ucraineană a fost considerată de către participanți ca fiind un factor important care facilitează accesul la educație.

ACCESUL LA INFORMAȚIE

Majoritatea participanților la DFG-uri au declarat că au căutat activ informații despre asistența disponibilă și sprijinul juridic prin intermediul site-ului dopomoga.md, a platformelor de socializare și a organizațiilor umanitare. Totuși, participanții care locuiesc în zone urbane au menționat dificultăți legate de sursele de informații, citând informații întârziate cu privire la ajutorul umanitar disponibil, ceea ce, potrivit acestora, i-a făcut să rateze oportunități de ajutor din cauza faptului că programele erau deja completate sau închise.

Mulți participanți au declarat că, în opinia lor, principala sursă de informații pentru refugiați, Linia Verde, este inefficientă și au propus canale separate pentru obținerea informațiilor și depunerea plângerilor.

COEZIUNEA COMUNITARĂ ȘI COEXISTENȚA PAȘNICĂ

Majoritatea participanților la DFG-uri care locuiesc în zonele rurale, fie în locuințe private, fie în familii gazdă, dar și cei care locuiesc în CPTR-uri în zonele urbane, au raportat lipsa unor conflictelor serioase între refugiați și membrii comunității gazdă, ceea ce indică asupra unei coexistențe în general pașnice între cele două. Participanții au subliniat importanța semnificației legăturilor și interacțiunilor comunitare, evidențiind o evoluție pozitivă a relațiilor lor cu moldovenii.

Prevalența limbii ruse în unele zone rurale a jucat un rol important în facilitarea comunicării între cele două comunități, contribuind la o interacțiune și o înțelegere mai ușoară. Participarea activă a refugiaților în evenimentele comunitare, cu informații diseminate prin intermediul primăriilor și al canalelor școlare, a demonstrat dorința acestora de a se implica în activitățile locale și de a contribui în mod pozitiv la viața comunității.

Experiențele refugiaților care locuiesc în zonele urbane, în mod special în locuințe private sau în familii gazdă, au fost mai puțin pozitive, refugiații relatând atât interacțiuni pozitive, cât și negative cu comunitatea locală. Deși au existat experiențe pozitive comune, au existat și cazuri de interacțiuni negative, în special în două localități din nordul Moldovei. Participanții la DFG-uri din aceste localități au declarat că problemele au fost cauzate de o comunicare deficitară între cele două comunități, precum și de convingerea (greșită) a unora din comunitatea gazdă că asistența umanitară oferită refugiaților ucraineni era finanțată de guvernul moldovean, și nu de comunitatea internațională. Grupul a considerat că, pentru a spori încrederea și cooperarea între refugiați și localnici, este esențial ca organizațiile internaționale să sprijine și populația locală.

”

Oamenii din zonele rurale sunt dezinformați. Un vecin mi-a spus că [Guvernul Moldovei] le-au dat ucrainenilor 7 milioane de euro. Ei [refugiații ucraineni] stau și nu lucrează, ar fi mai bine dacă acești bani ar fi adăugați la pensiile noastre

O femeie refugiată din Drochia

Jennifer, în vârstă de 20 de ani, o refugiată ucraineană care locuiește în capitala Moldovei, Chișinău, răsfoiește cărțile donate ONG-ului local Laolalta la Centrul Comunitar 151, sprijinit de UNHCR.
© UNHCR/Colin Delfosse

The group believed that to enhance trust and cooperation between refugees and locals, it was essential that international organizations also support the local population.

Recomandările participanților:

- Informarea membrilor comunității locale despre sursa de finanțare a refugiaților ucraineni, precum și despre sprijinul oferit de donatori și actori umanitari pentru moldovenii vulnerabili.
- Includerea populației locale vulnerabile în distribuirea ajutorului umanitar.

Persoane cu dizabilități

PRINCIPALELE ASPECTE ABORDATE

- Indisponibilitatea echipelor mobile pentru înregistrarea pentru PT
- Preocupările legate de cazare pentru cei care primesc asistență pentru închiriere
- Accesul neadecvat la asistența medicală

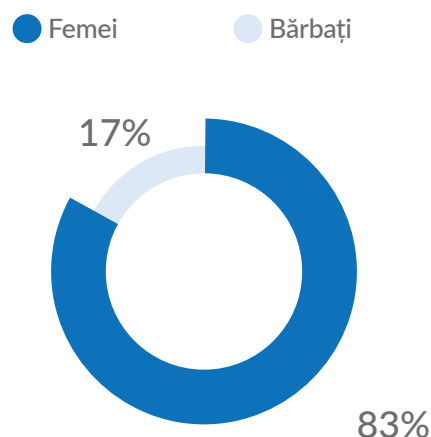

Figura 2 Dezagregarea în funcție de gen a persoanelor cu dizabilități care au participat la DFG-uri

	Nr. de DFG-uri	Nr. de persoane
Total	3	6
Care locuiesc în locuințe private și în comunitățile gazdă	2	5
Care locuiesc în CPTR-uri	1	1
Care locuiesc în zone urbane	1	3
Care locuiesc în zone rurale	2	3

CONTEXT GENERAL

Nu există statistici cuprinzătoare privind numărul refugiaților cu dizabilități în Moldova. Conform ENMS 2023, 6% din persoanele intervievate au o dizabilitate, iar 13% din gospodării au raportat că au cel puțin un membru de familie cu o dizabilitate. Profilarea în scop de protecție, realizată de UNHCR în 2023 (ianuarie-octombrie 2023) a arătat că 19% dintre persoanele intervievate au o necesitate specifică, inclusiv o dizabilitate sau o afecțiune medicală gravă, un procent similar în rândul celor care primesc asistență financiară din partea UNHCR (la 31 decembrie 2023). Persoanele cu dizabilități au fost identificate utilizând setul scurt de întrebări ale grupului de la Washington, format din întrebări de bază privind abilitatea lor de a vedea, auzi, merge, reține sau de a se concentra, de a se îngriji și de a comunica. Indiferent de numărul exact, procentajul persoanelor cu dizabilități în rândul populației de refugiați este semnificativ, fapt ce necesită intervenții operaționale și de politici care să satisfacă necesitățile speciale ale acestora.

INTENȚII

Majoritatea persoanelor cu dizabilități care au participat la EP locuiesc în Republica Moldova din anul 2022, fie în familii gazdă, fie în locuințe private. La fel ca și în cazul altor refugiați, intenția lor era la fel să rămână în Moldova până la finalizarea războiului în Ucraina. În timpul DFG-urilor, aceștia au accentuat importanța prietenilor pe care le-au stabilit în Moldova și sprijinul continuu pe care l-au primit prin intermediul rețelelor comunitare în luarea deciziei de a rămâne în țară pentru un termen mediu.

ACCESUL LA INFORMAȚIE

Persoanele cu dizabilități care au participat la EP au raportat în general că s-au bazat pe canalele media pentru a accesa informații relevante, cea mai recunoscută sursă fiind grupurile de pe Facebook și canalele de pe Viber. De asemenea, participanții din zonele rurale s-au bazat pe materialele informaționale tipărite, diseminate de diferite ONG-uri și de autoritățile locale. În cele din urmă, participanții au avut acces la informații despre serviciile specifice disponibile pentru refugiații cu dizabilități prin intermediul liniei telefonice directe operate de ONG-ul Keystone, o organizație pentru drepturile persoanelor cu dizabilități, care este disponibilă 24/7.

Toți participanții și-au exprimat în mod unanim nemulțumirea față de Linia Verde, criticând lipsa de informații de încredere, lipsa răspunsului și lipsa unui punct focal capabil să ofere soluții coerente.

CAZAREA

Cele mai multe persoane locuiau în familii gazdă, iar unele închiriau locuințe. Cei care închiriau locuințe private au declarat că a fost dificil din punct de vedere financiar, dar posibil grație programelor de asistență pentru serviciile de închiriere oferite de actorii umanitari. Cei care locuiesc în familii gazdă și-au exprimat incertitudinea cu privire la durata aranjamentelor lor. Persoanele cu dizabilități care locuiesc în zone rurale erau toate cazate în familii gazdă. Condițiile de trai au fost însă descrise drept dificile deoarece casele nu erau adesea accesibile.

ACCESUL LA ASISTENȚA MEDICALĂ

Persoanele cu dizabilități care au participat la DFG-uri în zonele rurale au vorbit despre experiențele pozitive în accesarea serviciilor medicale, precum vizitele la medici de familie și medicamentele oferite de ONG-uri.

Cei din zonele urbane au menționat sprijinul pe care l-au primit de la organizațiile non-profit, dar le-au descris drept insuficiente, în special când au avut nevoie de îngrijire ortodontică sau chirurgicală, care de obicei nu este acoperită de organizațiile umanitare.

STATUTUL JURIDIC

Toți participanții la DFG-uri au reușit să obțină protecție temporară. Cei din zonele rurale au accentuat sprijinul semnificativ pe care l-au primit de la o echipă mobilă în timpul înregistrării. În zonele urbane, participanții au descris că procesul de solicitare a PT este ușor, principala lor motivație pentru obținerea PT fiind înscrierea copiilor la școala locală.

SERVICIILE SOCIALE ȘI ADMINISTRATIVE

Aproape toate persoanele cu dizabilități care au participat la DFG-uri și locuiesc în zonele rurale au declarat că nu primesc asistență socială din Ucraina. Doar o persoană a declarat că a primit o pensie din Ucraina. Majoritatea participanților nu au fost siguri de modul în care pot solicita servicii sociale în Moldova. Doar un singur respondent a declarat că a primit o sumă de bani de la o direcție de asistență socială din Moldova la sosirea în țară. În general, gradul de conștientizare în rândul participanților cu privire la asistența și serviciile sociale s-a limitat în mare parte la sprijinul oferit de organizațiile non-profit, în special la asistența financiară.

Participanții la DFG-uri au raportat că certificatele lor de dizabilitate eliberate în Ucraina au fost recunoscute de autoritățile moldovenești, fapt ce i-a scutit de tensiuni birocratice suplimentare în timpul strămutării. În același timp, recunoașterea certificatelor nu a acordat acces la indemnizații pentru persoane cu dizabilități în Moldova.

”

Caută și vei găsi

O femeie refugiată din raionul Criuleni

Maria, o locuitoare strămutată din Odesa, s-a refugiat în Moldova împreună cu fiica sa din cauza războiului. Acum, ea are nevoie de un scaun cu roțile pentru a se deplasa. La UNHCR, includerea persoanelor cu dizabilități este o prioritate în cadrul politicii noastre privind vârsta, genul și diversitatea. © UNHCR/Eugenia Ciurca

ANGAJAREA ÎN CÂMPUL MUNCII ȘI MIJLOACELE DE TRAI

Provocările legate de angajare pentru participanții care locuiesc în mediul urban s-au asemănat cu cele menționate de refugiații apti de muncă, inclusiv lipsa oportunităților de îngrijire a copiilor pentru mamele singure și barierele în calea intrării pe piața forței de muncă fără o pregătire profesională specifică. Situația din zonele rurale a fost și mai dificilă, participanții la DFG-uri au menționat oportunitățile limitate de a avea venituri și obstacolele enorme în găsirea și asigurarea locurilor de muncă pentru cei cu dizabilități fizice.

Persoane cu afecțiuni medicale grave

PRINCIPALELE ASPECTE ABORDATE

- Indisponibilitatea echipelor mobile pentru înregistrarea pentru PT
- Preocupările legate de cazare pentru cei care primesc asistență pentru închiriere
- Accesul neadecvat la asistența medicală

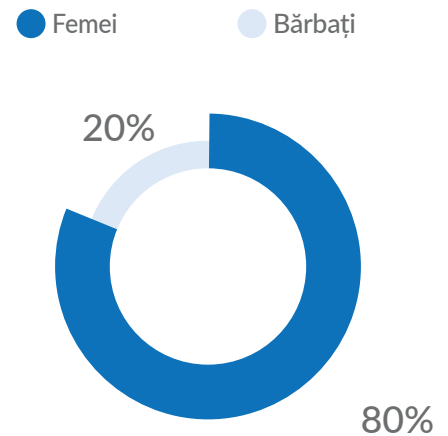

Figura 5 Dezagregarea în funcție de gen a persoanelor cu afecțiuni medicale grave care au participat la DFG-uri

	Nr. de DFG-uri	Nr. de persoane
Total	4	5
Care locuiesc în locuințe private și în comunitățile gazdă	4	5
Care locuiesc în zone urbane	2	3
Care locuiesc în zone rurale	2	2

CONTEXT GENERAL

Conform datelor de monitorizare a protecției furnizate de UNHCR, 12% din familiile ucrainene care locuiesc în Moldova au cel puțin un membru al familiei care are o afecțiune medicală gravă. 38% dintre aceste persoane sunt persoane în etate cu vârste de peste 60 ani.

INTENȚII

Persoanele cu afecțiuni medicale grave care au participat la DFG-uri locuiau atât în medii rurale, cât și urbane și se află în Moldova din anul 2022. Intenția generală a acestor refugiați a fost să rămână în Moldova până la sfârșitul războiului din Ucraina, iar unii dintre ei au menționat primirea caldă când au venit în țară. Nici o persoană nu și-a exprimat interesul de a se muta în altă parte.

STATUTUL JURIDIC

În timp ce persoanele cu afecțiuni medicale grave care au participat la DFG-uri și care locuiesc în zonele urbane au declarat că au obținut PT fără a întâmpina obstacole majore, iar cei din zonele rurale au menționat că lipsa echipelor mobile ale IGM pentru înregistrarea PT a constituit un impediment serios pentru ei în obținerea statutului legal de PT.

În mod pozitiv, a existat o observație comună în rândul participanților conform căreia accesul lor la asistență medicală s-a îmbunătățit după obținerea protecției temporare. Unii participanți au permise de ședere, care le-a oferit un acces mai mare la serviciile medicale decât cel oferit de statutul de protecție temporară, în special acces la asigurare medicală.

Vova, cel mai mare dintre cei trei frați, s-a confruntat cu consecințe care i-au schimbat viața după ce, la vârsta de 14 ani, a sărit de pe o stâncă și a suferit o leziune la coloana vertebrală. Acum, la 22 de ani, a fugit din cauza războiului din Ucraina și locuiește în prezent în Moldova. Vova își exprimă nerăbdarea de a sta afară și de a se bucura de natură, subliniind impactul strămutării forțate asupra oamenilor. Primul lucru pe care îl voi face când mă voi așeza în noul meu scaun cu rotile va fi să ies afară. Pur și simplu să stau afară, să văd copacii și să respir”, spune Vova. © UNHCR / Eugenia Ciurca

CAZAREA

Aranjamentele de locuit ale participanților au variat în funcție de mediu de trai – urban sau rural. În zonele rurale, toți participanții erau cazați în familii gazdă. În zonele urbane, unii participanți locuiau cu o familie gazdă, achitând doar utilitățile, în timp ce alții au locuit inițial cu prietenii și mai apoi au trecut la închirierea unei locuințe cu sprijinul ONG-urilor. Toți participanții au declarat că sunt mulțumiți de condițiile lor de trai, deși cei care au beneficiat de aranjamente de închiriere susținute de ONG-uri și-au exprimat îngrijorarea cu privire la capacitatea

lorde a-și plăti chiriile după finalizarea programului (după șase luni), în special în cazul în care costurile de închiriere au crescut.

ACCESUL LA ASISTENȚA MEDICALĂ

Persoanele cu afecțiuni medicale grave care au participat în EP și care locuiesc în zonele rurale au indicat că se bazează în principal pe asistența financiară și pe ajutorul umanitar ca surse de venit, în timp ce unii dintre cei care locuiesc în zonele urbane au menționat primirea unei pensii din Ucraina, printre sursele lor de venit. În ceea ce privește căutarea unui loc de muncă, au fost observate diverse obstacole. În zonele rurale, ca și în cazul altor refugiați, dificultățile în găsirea unui loc de muncă au inclus barierele lingvistice, diplomele nerecunoscute, responsabilitatea pentru îngrijirea unui membru al familiei și preferința pentru angajarea localnicilor. În zonele urbane, participanții au declarat că s-au confruntat cu limitări fizice din cauza afecțiunilor medicale sau a vârstei, care i-a împiedicat să se angajeze.

Persoane în etate (60+)

PRINCIPALELE ASPECTE ABORDATE

- Preocupările legate de cazare
- Interacțiunile pozitive între refugiați și comunitățile locale
- Înregistrarea simplă pentru protecție temporară

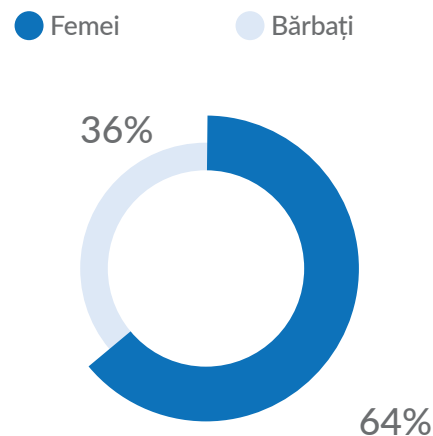

Figura 4 Dezagregarea în funcție de gen a persoanelor în etate care au participat la DFG-uri.

	Nr. de DFG-uri	Nr. de persoane
Total	5	36
Care locuiesc în locuințe private și în comunitățile gazdă	4	33
Care locuiesc în CPTR-uri	1	3
Care locuiesc în zone urbane	5	36

CONTEXT GENERAL

Autoritățile nu păstrează datele privind numărul de ucraineni care au sosit în țară, defalcate în funcție de vârstă. Acestea fiind spuse, dintre cei care primesc asistență financiară din partea UNHCR, 15% sunt adulți cu vârsta de 60+, dintre care aproape 70% sunt femei. Nevoile și capacitățile refugiaților din această categorie demografică (60+) nu sunt, bineînțeles, monolitice. Dintre cei care primesc asistență financiară din partea UNHCR, majoritatea (60%) au vârste cuprinse între 60-69 de ani și 30% au vârste cuprinse între 70-79 de ani. Zece la sută au vârsta de 80 de ani sau mai mult.

INTENȚII

Persoanele în etate care au participat la DFG-uri au locuit în Moldova de la câteva săptămâni până la un an. Aceștia au decis să rămână în Moldova deoarece au rude și prieteni care locuiesc în țară și erau obișnuiți cu ritmul de viață de aici. Toți participanții planificau să rămână în Moldova până la finalizarea războiului. Unul dintre participanți, explicând de ce nu intenționează să se întoarcă în curând în Ucraina, a descris Ucraina ca pe un cimitir pentru el, plin de amintiri teribile ale conflictului. Suferința emoțională adâncă cauzată de conflict asupra participanților a fost evidentă pe parcursul DFG-ilor.

”

We want to return back to Ukraine, the most important thing is to have a place to return to

An older refugee woman from Tiraspol
(the Transnistrian region).

La Centrul de Sprijin Comunitar din Cahul a avut loc o discuție de grup cu refugiații mai în vârstă (60+).
© HelpAge

CAZAREA

Refugiații în etate care au participat în EP au avut diverse aranjamente de locuit, unii locuind în CPTR-uri, iar alții închiriind apartamente sau locuind la familii gazdă. Cei care locuiesc în CPTR-uri au fost mulțumiți de locuințele lor, dar erau îngrijorați de regulile recente privind intrările și ieșirile, afirmând că acestea ar putea avea un impact asupra capacității rezidenților de a lucra până târziu. Unii dintre cei care locuiau în familii gazdă au făcut unele plăți pentru cazare, în timp ce cei găzduiți de membri ai familiei, în general, nu au făcut acest lucru. Condițiile de trai în familiile gazdă au fost descrise în general ca fiind decente. Participanții care închiriază apartamente au fost, în general, mulțumiți de condițiile lor de locuit, dar și-au exprimat îngrijorarea cu privire la costurile chiriei și ale utilităților, care, în opinia lor, continuă să crească. În timp ce unii beneficiau de programele de asistență pentru chirie ale ONG-urilor, aceștia erau îngrijorați de limita de șase luni a programelor și de ceea ce vor face după aceea. Închirierea caselor în sate a fost considerată, în general, mai accesibilă din cauza prețurilor mai mici la chirie.

STATUTUL JURIDIC

Toți participanții au declarat că au reușit să obțină protecție temporară. Cu excepția a câtorva persoane care s-au confruntat cu probleme tehnice minore în timpul înscrierii online în prealabil, nu au fost raportate obstacole majore. După primirea dreptului la protecție temporară, mulți participanți au observat că s-a îmbunătățit accesul la asistență medicală pentru copiii lor, dar și atitudinea personalului medical. Acestea fiind spuse, un număr semnificativ de participanți au declarat, de asemenea, că primirea dreptului la protecție temporară nu le-a îmbunătățit substanțial viața în general și că au continuat să se lupte cu provocările vieții de zi cu zi.

COEZIUNEA COMUNITARĂ ȘI COEXISTENȚA PAȘNICĂ

Relațiile pozitive dintre refugiați și moldovenii care au fost descrise de alți participanți la EP au fost valabile și în cazul refugiaților în etate. Participanții la DFG-uri au vorbit despre prietenie și asistență reciprocă între ei și vecinii lor moldoveni. Ei și-au exprimat recunoștința pentru sprijinul pe care l-au primit de la moldoveni, inclusiv pentru faptul că i-au ajutat să se descurce în noua lor țară, oferindu-le hrană și alte forme de sprijin și multe altele. Sentimentul general a fost unul de cooperare și sprijin, iar conflicte sau neînțelegeri între ucraineni și moldoveni nu au fost raportate. La fel ca în cazul altor profiluri de refugiați, dar poate cu un impact mai mare asupra refugiaților în etate, au existat bariere lingvistice. Participanții la DFG-uri au menționat limba drept un obstacol în calea comunicării și au sugerat necesitatea unor programe de asistență lingvistică pentru a sprijini în special acest profil special de refugiați. De asemenea, participanții la DFG-uri au subliniat necesitatea pentru mai multe activități pentru femei și copii.

ACCESUL LA ASISTENȚA MEDICALĂ

Refugiații în etate care au participat la DFG-uri și au solicitat ajutor medical au raportat atât experiențe pozitive, cât și negative. Cei care locuiesc în Comrat, de exemplu, au relatat interacțiuni pozitive cu specialiștii din domeniul sănătății. Mulți au remarcat dificultățile în accesarea medicilor specialiști, fie pentru că aceștia nu erau prezenți în zonele în care locuiau, fie din cauza timpului îndelungat de așteptare, de exemplu în cazul otolaringologilor. În plus, costul mare al medicamentelor a fost menționat de mai multe persoane, fiind un aspect extrem de important.

SERVICIILE SOCIALE ȘI ADMINISTRATIVE

Participanții au declarat că nu au primit asistență socială de la Guvernul Republicii Moldova sau de la Guvernul Ucrainei, deși mulți au declarat că au primit pensii din partea Ucrainei. Majoritatea au depins în principal de sprijinul agențiilor și organizațiilor internaționale, inclusiv de asistență financiară. O mare parte din participanți au declarat că dețin certificate de dizabilitate și că acestea au fost recunoscute fără probleme în Moldova. În Tiraspol, participanții nu cunoșteau despre măsurile de asistență socială disponibile pentru refugiați.

ANGAJAREA ÎN CÂMPUL MUNCII ȘI MIJLOACELE DE TRAI

Participanții la DFG-uri nu erau, în general, angajați cu normă întreagă din cauza vârstei lor și se bazau în principal pe ajutorul financiar, iar unii, pe pensiile din Ucraina. Unii participanți au declarat că își cresc veniturile lucrând cu jumătate de normă, deoarece asistența financiară pe care o primesc nu le acoperă necesitățile de bază. De asemenea, participanții cu menționat că reducerea sau întreruperea asistenței umanitare din partea unor ONG-uri le va afecta capacitatea de a-și acoperi cheltuielile.

Ucraineni și non-ucraineni în sistemul de azil (solicitanți de azil și persoane cărora li s-a acordat statutul de refugiat sau protecție umanitară)

PRINCIPALELE ASPECTE ABORDATE

- Salarii neadecvate pentru a acoperi necesitățile de bază
- Lipsa informațiilor despre drepturi și oportunități
- Lipsa informațiilor despre oportunitățile de angajare și necesitatea de cursuri profesionale/lingvistice
- Cunoașterea limitată a serviciilor sociale

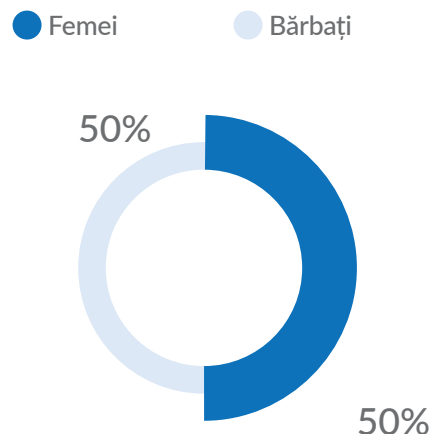

Figura 5 Dezagregarea în funcție de gen a ucrainenilor și non-ucrainenilor care au participat la DFG-uri (solicitanți de azil și persoanele care au primit statut de refugiat și protecție umanitară)

	Nr. de DFG-uri	Nr. de persoane
Total	4	30
Care locuiesc în locuințe private și în comunitățile gazdă	3	29
Care locuiesc în centre de plasament temporar	2	11
Care locuiesc în zone urbane	4	30

Nationalities: Morocco, Syria, Uzbekistan, Burundi, The Gambia, Cameroon, Ukraine

CONTEXT GENERAL

În septembrie 2023, numărul total de solicitanți de azil și persoane care au primit statutul de refugiați sau protecție umanitară în Moldova era de 1.419, conform Inspectoratului General pentru Migrație (IGM). Solicitanții de azil în Moldova (771 persoane) proveneau dintr-o serie de țări, cele mai reprezentate naționalități includ țări precum Ucraina, Rusia, Siria și Tadjikistan. Cei care au primit statutul de refugiați sau protecție umanitară în țară (548 persoane) erau în principal din Ucraina, Siria, Turcia, Afganistan și Irak. Solicitățile de azil sunt soluționate de Secția protecție internațională și informații din țara de origine din cadrul Direcției azil și apatridie al IGM. În timp ce majoritatea ucrainenilor care au părăsit Ucraina după 24 februarie 2022 s-au înscris și au primit protecție temporară, alții au depus solicitări de azil.

INTENȚII

Participanții la EP care se aflau sau trecuseră prin sistemul de azil din Moldova au inclus atât persoane sosite recent (cu 2 zile înainte), cât și rezidenți pe termen lung (18 ani). Participanții aveau intenții diferite cu privire la șederea lor în Moldova în funcție de țara de origine și de statutul lor legal. Majoritatea au exprimat dorința puternică de a rămâne în Moldova, de a găsi un loc de muncă și de a deveni autosuficienți. Solicitanții de azil, însă, consideră că lipsa unui statut legal mai sigur îi pune într-o situație dificilă. Unii participanți au declarat că se gândeau să călătorească în țări în care aveau legături familiale și/sau profesionale. În timp ce ucrainenii își doreau să se întoarcă acasă în Ucraina după finalizarea conflictului armat, participanții non-ucraineni nu au luat în considerare această opțiune din cauza preocupărilor pentru siguranța lor.

STATUTUL LEGAL ȘI ACCESUL LA AZIL

Participanții non-ucraineni care au participat la DFG-uri aveau diferite experiențe legate de procesul de solicitare a azilului în Moldova. În timp ce unii s-au confruntat cu dificultăți, alții au trecut ușor prin procesul de solicitare, iar într-un final au primit statutul de refugiat sau protecție umanitară. Cei care încă sunt în proces de solicitare a azilului au declarat că lipsa unui statut legal sigur a fost o provocare semnificativă, provocând incertitudine și împiedicând planurile pe termen lung. Respingerea solicitărilor de către IGM și amânarea ședințelor de judecată în apel au contribuit la sporirea anxietății lor cu privire la viitor. Mulți dintre cei cărora le-a fost respinsă solicitarea de azil de către IGM și-au exprimat frustrarea față de avocații desemnați de stat, care i-au reprezentat în instanța de apel. Aceștia au raportat lipsa unui dialog constructiv, bariere lingvistice și un sentiment de deconectare de la procesul juridic. Pentru acești solicitanți de azil, un statut legal sigur a fost esențial pentru deblocarea oportunităților economice și de altă natură în Moldova.

Participanții și-au exprimat dorința de a primi un tratament corect din partea autorităților și și-au exprimat speranța și aspirațiile pentru viața și viitorul lor în țară.

Toți ucrainenii care au participat la DFG-uri au primit protecție umanitară, un statut legal însoțit de o serie de drepturi, cu posibilitatea de naturalizare după opt ani.

Recomandarea participanților:

- Oferirea de interpreți oficiali pentru solicitanții de azil atunci când discută cu avocații desemnați de stat despre solicitările de azil

ANGAJAREA ÎN CÂMPUL MUNCII ȘI MIJLOACELE DE TRAI

Many of the non-Ukrainian participants, in particular asylum-seekers, were aware of job opportunities but stated that they had encountered difficulties in securing employment. Challenges included, from the employer side, reluctance to hire asylum-seekers due to the short duration of their asylum-seeker certificates,⁸ lipsa de familiaritate cu documentele de identitate ale solicitanților de azil ca dovadă a autorizației de muncă și nerecunoașterea diplomelor din țările lor de origine.

⁸ În conformitate cu Legea privind azilul, certificatele de solicitant de azil sunt valabile 30 zile, cu posibilitatea de a le prelungi cu încă 30 de zile până când se ia o decizie cu privire la solicitarea de azil. Legea nr. 270/2008, art. 32 alin. (2). În iunie 2022, în temeiul legislației privind starea de urgență, Comisia pentru Situații Excepționale a prelungit această perioadă până la 90 zile. Cu toate acestea, odată cu încetarea aplicării legilor privind starea de urgență, la 31 decembrie 2023, perioada de valabilitate a revenit la 30 de zile.

Aleksey, un refugiat ucrainean, asistat de echipa mobilă a Inspectoratului General pentru Migrație, și-a asigurat un statut legal în Moldova (TP) și a deblocat accesul la serviciile esențiale oferite cu acest document.

© UNHCR/ Eugenia Ciurca

Pentru solicitanții de azil, incapacitatea de a vorbi limba română sau rusă a fost menționată ca fiind o provocare majoră. Participanții au exprimat necesitatea de a fi sprijiniți în procesul de căutare a locurilor de muncă care ar corespunde cu abilitățile, experiențele și cunoștințele lor, accentuând importanța îmbunătățirii abilităților lingvistice. În cazul locurilor de muncă unde abilitățile lingvistice nu sunt un obstacol, salariile au fost raportate ca fiind extrem de mici și insuficiente pentru a acoperi necesitățile de bază.

Solicitanții de azil și-au exprimat interesul pentru formarea profesională și dorința de a începe o afacere. Totuși, lipsa unui statut legal mai sigur a fost menționată ca fiind o piedică în calea accesului participanților la oportunitățile de antreprenoriat.

În ceea ce privește resortisanții ucraineni din focus-grupuri, cărora li s-a acordat protecție umanitară, participanții au subliniat faptul că venitul lor principal provenea din asistența financiară umanitară. Doar o persoană și-a exprimat interesul de a se angaja, dar a declarat că nu a reușit să găsească oportunități adecvate.

Recomandările participanților:

- Oferirea cursurilor serale online
- Diseminarea informațiilor despre locurile vacante, care nu necesită cunoașterea limbii române sau rusă

ACCESUL LA INFORMAȚIE

Atât ucrainenii, cât și non-ucrainenii care au participat la DFG-uri adună informații din diferite surse, inclusiv de pe site-urile oficiale și de pe rețelele de socializare. Informațiile obținute sunt apoi împărtășite cu alte persoane din rețeaua lor. Spre deosebire de ucraineni, cetățenii non-ucraineni au raportat o lipsă generală de cunoaștere a canalelor sau resurselor specifice de informare cu privire la drepturile și oportunitățile lor. Câțiva solicitanți de azil au menționat în mod special că ONG-urile oferă informații utile despre nașterea copiilor și sprijinul disponibil.

CAZAREA

Majoritatea participanților la DFG-uri locuiau în centre de plasament temporar (CPT-uri) pentru solicitanții de azil în Chișinău, câțiva din ei închiriind apartamente pe cont propriu. Participanții non-ucraineni și-au împărtășit cu preocupările legate de personalul administrativ și de securitate al CPT-urilor, în special dificultățile de comunicare pentru cei care nu vorbesc limba română sau rusă. Ei au menționat că întâlnirile la CPT erau deseori petrecute în limba rusă sau română, fără traducere în limba engleză (pentru cei care vorbesc engleza). Condițiile de trai din cadrul CPT au fost în general considerate ca fiind satisfăcătoare, chiar dacă solicitanții de azil non-ucraineni și-au exprimat preocupările despre regulile instituției, despre care au spus că sunt rigide; a mai fost menționată lipsa diversității meselor și condiții supraaglomerate, în condițiile în care într-o odaie locuiesc până la opt persoane. Participanții care închiriază locuințe pe cont propriu au decis să se mute din CPT-uri din cauza alimentației (diversitatea meselor legată de cerințele religioase) și barierele lingvistice, precum și din cauza locurilor de muncă.

Participanții ucraineni și-au împărtășit preocupările privind limitele duratei de ședere în CPT, deoarece persoanele care au primit statut de refugiați sau protecție umanitară pot locui acolo doar timp de șase luni după ce au primit acest statut. Familiile cu copii care merg la școlile din apropiere au declarat că se bucură că locuiesc în CPT și că își doresc să rămână acolo dacă este posibil. Preocuparea lor principală a fost nevoia de cazare continuă după perioada de șase luni de ședere permisă după acordarea protecției internaționale.

Recomandările participanților:

- Acordarea sprijinului pentru traducere în timpul ședințelor la CPT și în timpul interacțiunilor cu administrația.
- Asigurarea diversității meselor, luând în considerare preferințele alimentare religioase și culturale.
- Limitarea numărului de locuitori într-o odaie în funcție de mărimea odăii și spațiului disponibil.

SERVICIILE SOCIALE ȘI ADMINISTRATIVE

Participanții la DFG-uri aveau cunoștințe limitate despre serviciile sociale oferite de stat pentru solicitanții de azil și pentru persoanele cărora li s-a acordat statutul de refugiat sau protecție umanitară. Cu toate acestea, au fost bine informați cu privire la sprijinul disponibil oferit de ONG-uri prin intermediul pliantelor informative, inclusiv cele distribuite de Inspectoratul General pentru Migrație. Unele participante care au născut recent au reușit să acceseze indemnizația lunară oferită de stat pentru îngrijirea copiilor după naștere. Cât despre resortisanții ucraineni, niciunul nu primea asistență socială din partea Ucrainei, cu excepția unei persoane care primea pensie.

Niciunul dintre participanți nu a căutat în mod activ asistență socială în Moldova și nu știa cum să facă acest lucru. Nici o persoană nu a menționat că a participat la programul de integrare oferit de IGM persoanelor cărora li s-a acordat statutul de refugiat și protecție umanitară sau că a cunoscut despre existența unui astfel de program.

ACCESUL LA ASISTENȚA MEDICALĂ

Majoritatea participanților la DFG au exprimat experiențe pozitive cu privire la examinările medicale gratuite oferite de stat. Totuși, au fost observate provocări și lacune în ceea ce privește accesul la asistență medicală în sens larg. Solicitanții de azil non-ucraineni au menționat preocupări legate în mod special de costurile medicamentelor, accesul la tratament corespunzător pentru afecțiunile cronice și potențialele obstacole administrative în ceea ce privește înregistrarea la un medic pentru tratamentul legat de sarcini. Participanții ucraineni au raportat provocări legate de accesul la asistență medicală, în special pentru intervențiile chirurgicale care nu reprezintă o urgență și servicii stomatologice, care sunt costisitoare. Participanții însă au știut despre disponibilitatea asistenței medicale gratuite pentru copii, indiferent de statutul juridic, chiar dacă servicii similare nu erau disponibile pentru adulți.

Recomandarea participanților:

- Oferirea medicamentelor gratuite persoanelor care suferă de afecțiuni cronice

ACCESUL LA EDUCAȚIE

Atât ucrainenii, cât și non-ucrainenii care au participat la DFG-uri au raportat că copiii lor frecventează școlile și grădinițele locale și că nu s-au confruntat cu probleme în procesul de înscriere.

COEZIUNEA COMUNITARĂ ȘI COEXISTENȚA PAȘNICĂ

Refugiații non-ucraineni și solicitanții de azil au raportat, în general, interacțiuni pozitive cu comunitatea locală și lipsa oricăror conflicte. Aceștia au declarat că apreciază împărtășirea culturii lor cu moldovenii și au propus organizarea de evenimente pentru a consolida relațiile dintre cele două comunități. La fel, aceștia au menționat că există dificultăți de comunicare cu moldovenii din cauza că nu vorbesc limba română și limba rusă, fapt ce afectat abilitatea lor de a obține informații despre evenimentele locale și despre oportunități. În general, a existat o dorință clară de a interacționa mai mult cu moldovenii și de a face schimb de experiențe culturale cu aceștia.

Respondenții ucraineni au declarat că interacțiunile cu comunitatea locală au fost în general fără probleme și pozitive.

Cred că Moldova este o țară sfântă, singura în care suntem tratați cu omenie.

Un bărbat refugiat din raionul Ștefan-Vodă

Adolescenți și tineri

PRINCIPALELE ASPECTE ABORDATE

- Dovada de ședere și cerința de a avea cumulativ 45 de zile de ședere drept principalele obstacole pentru solicitarea PT
- Acces limitat la cazare
- Venituri insuficiente pentru a acoperi necesitățile de bază

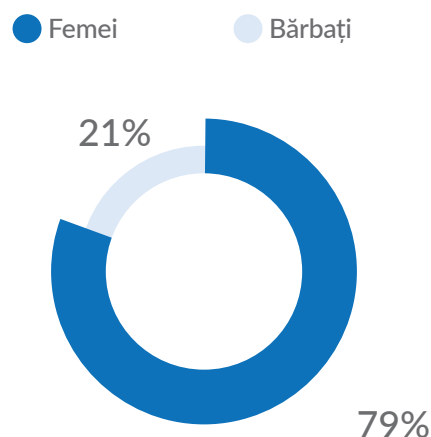

Figura 6 Dezagregarea în funcție de gen a adolescenților și tinerilor care au participat la DFG-uri

	Nr. de DFG-uri	Nr. de persoane
Total	3	14
Care locuiesc în locuințe private și în comunitățile gazdă	3	14

Notă importantă: Participanții la DFG-uri aveau între 15 și 25 ani.

CONTEXT GENERAL

Conform datelor UNHCR privind solicitanții de asistență financiară, aproximativ 10% din refugiații ucraineni sunt adolescenți și tineri cu vârste între 15 și 25 de ani. Din acest grup, 57% sunt de sex feminin și 43% de sex masculin. Majoritatea adolescenților și tinerilor care primesc sprijin financiar de la UNHCR (45%) locuiesc în Chișinău, celelalte localități principale de reședință fiind Ocnița, Bălți, Ștefan Vodă, Dondușeni, UTA Găgăuzia și regiunea transnistreană.

INTENȚII

La fel ca și în cazul altor refugiați ucraineni, adolescenții și tinerii participanți la DFG-uri au raportat că familiile lor au decis să locuiască în Moldova pe durata conflictului, în primul rând din cauza apropierii acestora de Ucraina, fapt ce simplifică reîntoarcerea acestora. Alți factori au inclus cultura și mentalitatea asemănătoare din Moldova, precum și costul mai accesibil al vieții în această țară. Tinerii au descris că provocările vieții în Moldova sunt în principal legate de găsirea unei locuințe stabile ceea ce, potrivit acestora, le face viitorul în țară incert. Deși toți au spus că își doresc să se întoarcă în Ucraina după conflict, aceștia și-au exprimat îngrijorarea cu privire la modul în care acest lucru s-ar putea întâmpla în practică, menționând dificultățile legate de transportul bunurilor lor și costurile potențiale ale întoarcerii. Unii participanți au menționat interesul de a studia în străinătate, accentuând aspectele complexe legate de situațiile și aspirațiile lor dincolo de Moldova.

Recomandarea participanților:

- Organizarea transportului pentru a se putea întoarce în Ucraina când va înceta războiul

”

Căutând apartamente, pe site este indicat "Nu închiriem ucrainenilor."

Un tânăr refugiat din Ucraina.

În cadrul Zilei refugiaților, copii din Ucraina și Moldova au participat la un cantonament de fotbal.

© UNHCR/ Salahaldeen Abdulrahman

STATUTUL JURIDIC

Toți participanții la focus-grupuri au obținut fie protecție temporară, fie statut de rezident în Moldova. Beneficiarii de protecție temporară au observat anumite provocări în timpul procesului de solicitare, inclusiv dificultățile legate de colectarea documentelor necesare, erorile tehnice în software-ul folosit pentru pre-înregistrare și cozile lungi la oficiile IGM. Inconveniența de a nu putea părăsi Moldova pentru mai mult de 45 de zile a fost menționată de unii ca fiind un dezavantaj al protecției temporare. Procesul de solicitare al permisului de ședere a fost descris ca fiind unul care durează mult, mai mult de o lună.

Participanții care au obținut protecție temporară au declarat că nu au observat schimbări semnificative în ceea ce privește accesul la servicii. Unii au menționat problemele legate de obținerea cardurilor bancare, chiar dacă au statut de PT, în timp ce alții au declarat că protecția temporară a simplificat accesul lor la piața muncii și la școli.

CAZAREA

Unii participanți au declarat că este dificil să găsească cazare în Moldova. Unii au întâlnit proprietari care doresc să ofere chirie doar pentru perioade mai mari – pentru un an sau 18 luni, în timp ce alții au menționat prețurile înalte pentru apartamente și dificultăți în a găsi condiții de locuit adecvate la prețuri mai mici. Discriminarea împotriva ucrainenilor pe piața imobiliară la fel a fost accentuată, unii proprietari refuzând în mod explicit să ofere chirie ucrainenilor sau oferind chirii la prețuri ridicate. A fost subliniată nevoia de relații sau cunoștințe pentru a găsi locuințe mai ieftine. În unele cazuri, participanții au fost nevoiți să schimbe apartamentele de mai multe ori pentru că, de exemplu, deoarece inițial au locuit cu membrii de familie și au avut nevoie să se mute pentru a avea mai mult spațiu sau din cauza problemelor cu proprietarii, ceea ce a perturbat stabilitatea vieții lor în Moldova. Cererea în creștere pentru locuințe din cauza închiderii CPTR-urilor a fost menționată drept factor care complică și mai mult situația.

ANGAJAREA ÎN CÂMPUL MUNCII ȘI MIJLOACELE DE TRAI

În timpul discuției, tinerii au accentuat diferite provocări legate de găsirea unui loc de muncă în Moldova. Aceștia au menționat că barierele lingvistice au fost un obstacol pentru obținerea locurilor de muncă oficiale și bine-plătite, în special pentru studenții care se străduiau să găsească un echilibru între muncă și studii. Oportunitățile de angajare cu jumătate de normă, precum distribuirea de pliante, au fost deseori menționate drept o modalitate de a câștiga bani.

Unii participanți au considerat că este mai simplu să lucreze online pentru angajați din Ucraina, la fel ca și alți membri din familie. Învățarea limbii române a fost văzută drept o posibilă soluție de a îmbunătăți perspectivele de angajare.

În general, participanții aveau o idee unde să caute locuri de muncă, utilizând rețelele de socializare și canalele de internet. Totuși, a fost exprimată necesitatea de a avea mai multe informații despre oportunitățile de angajare, adaptate în mod specific pentru ucraineni.

ACCESUL LA EDUCAȚIE

Inițial, participanții s-au confruntat cu provocări legate de înscrierea în școlile moldovenești din cauza statutului „în examinare” care le-a fost acordat în conformitate cu legislația privind situația de urgență, iar unii au ales să nu se înscrie. Procesul de înscriere a fost mai simplu pentru cei care aveau un permis de ședere în Moldova. Unii adolescenți care s-au înscris în școlile locale au declarat că au fost primiți cu răceală de studenții și profesorii locali și consideră că diferențele dintre curriculum, în special în ceea ce privește limba rusă și istoria Republicii Moldova, sunt dificile.

Participanții de vârstă universitară au remarcat faptul că ucrainenii au acces la locuri fără taxe de școlarizare, oferite de universitățile de stat. Aceștia au remarcat, totuși, o lipsă de informații cu privire la oportunitățile de stagiu, care reprezintă o parte obligatorie a învățământului superior pentru studenții înscriși în universitățile ucrainene.

Recomandările participanților:

- Împărtășirea informații despre oportunitățile de stagiu pentru studenții ucraineni înscriși în universitățile din Moldova
- Oferirea mai multor cursuri de limba română

ACCESUL LA INFORMAȚIE

Adolescenții și tinerii care au participat la DFG-uri au declarat că metodele preferate de informare sunt mesajele instantanee și rețele de socializare. Aceștia au afirmat că se bazează pe chaturile de pe Telegram, o rețea de socializare populară în rândul ucrainenilor, pentru a obține informații, dar că nu sunt siguri în care canale și grupuri pot avea încredere. Calitatea serviciilor și corectitudinea informațiilor oferite de diferite linii fierbinți au fost puse la îndoială. Participanții și-au exprimat necesitatea specială pentru informații juridice mai accesibile, în special despre serviciile disponibile pentru beneficiarii de protecție temporară.

Participanții adolescenți și tinerii au manifestat interes pentru identificarea proiectelor și granturilor pentru tineri, în special cele legate de angajarea în câmpul muncii și inițiativele de organizare a evenimentelor în sprijinul refugiaților. Aceștia și-au exprimat un interes deosebit pentru activități cum ar fi mentoratul, predarea și furnizarea de servicii, pentru a crea o platformă în care cetățenii ucraineni să își poată prezenta talentele și să ofere asistență pentru dezvoltarea altora. În plus, tinerii și-au exprimat dorința de a primi mai multe informații despre oportunitățile de carieră, inclusiv cursuri.

Recomandările participanților:

- Crearea canalelor pe rețelele de socializare foarte bine direcționate, de încredere, cu informații de bază pentru tinerii care vin în Moldova din Ucraina și din alte țări.
- Crearea activităților de mentorat și predare pentru adolescenții refugiați și tineri, precum și o platformă de prestare a serviciilor.

COEZIUNEA COMUNITARĂ ȘI COEXISTENȚA PAȘNICĂ

Participanții la discuție au declarat că au petrecut timp în primul rând cu alți ucraineni în Moldova și au interacționat mai puțin cu populația locală. Evenimentele comunitare comune pentru refugiații și membrii comunității au fost considerate drept oportunități de extindere a cercurilor sociale de a se conecta cu localnicii. În timp ce experiența generală a tinerilor în ceea ce privește interacțiunea cu populația locală a fost pozitivă, participanții au împărtășit câteva cazuri de remarci ostile ale tinerilor locali la adresa lor (spunându-le să se întoarcă în Ucraina). În plus, participanții au accentuat barierele lingvistice care există între ei și populația Moldovei, deoarece nu toți moldovenii înțeleg limba rusă și majoritatea ucrainenilor nu cunosc limba română. În pofida acestor provocări, tinerii care au participat la DFG-uri, în special cei implicați în activități școlare și de voluntariat, au reușit să interacționeze mai ușor cu localnicii și să își extindă cercurile de comunicare. Au fost raportate și experiențe pozitive, în special prin intermediul taberelor de vară și al evenimentelor organizate de organizațiile locale, care au contribuit la creșterea numărului de prietenii și cunoștințe.

Recomandările participanților:

- Crearea unui spațiu sigur pentru interacțiunea și comunicarea informală între semeni – moldoveni și ucraineni
- Organizarea evenimentelor informale, cu accent pe studierea culturii, desființarea stereotipurilor și facilitarea interacțiunii și schimbului de experiențe între ucraineni și moldoveni

Copii

PRINCIPALELE ASPECTE ABORDATE

- Preferința pentru școlile online din Ucraina
- Bariera lingvistică
- Experiențele pozitive în Moldova

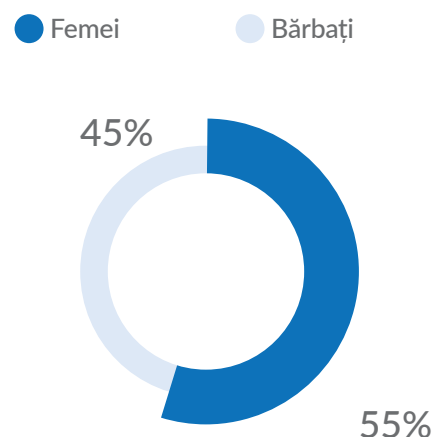

Figura 7 Dezagregarea în funcție de gen copiilor care au participat la DFG-uri

	Nr. de DFG-uri	Nr. de persoane
Total	3	22
Care locuiesc în locuințe private și în comunitățile gazdă	3	22
Care locuiesc în zone urbane	3	22

Notă importantă: Participanții la DFG-uri aveau între 8 și 14 ani.⁹

CONTEXT GENERAL

La momentul actual, în baza statisticilor oficiale, aproximativ 44% dintre refugiații din Moldova sunt copii sub vârsta de 18 ani, cu un număr aproximativ egal de băieți (23%) și fete (21%). Conform datelor UNHCR privind înscrierea pentru a beneficia de asistență financiară, se estimează că 15% din populația de refugiați sunt copii cu vârste de 8-14 ani.

INTENȚII

Participanții locuiau în Moldova de mai mult sau mai puțin timp, între două luni și 20 de luni, atunci când a început situația de urgență în legătură cu refugiații. Aproape toți participanții și-au exprimat dorința de a se reîntoarce acasă după terminarea războiului. Totuși, au menționat că această decizie a depinde părinții lor. Un copil și-a exprimat dorința de a merge la colegiu în Moldova și ulterior a-și continua studiile într-o țară europeană. Majoritatea participanților, în special cei care s-au aflat în Moldova de la începutul războiului, au declarat că deși le place Moldova, își doresc să se întoarcă la studii în școlile lor din Ucraina.

⁹ Consimțământul părinților a fost obținut prin intermediul unei proceduri formale, asigurându-se că au primit toate informațiile despre caracterul și scopul studiului înainte ca aceștia să permită copiilor lor să participe. DFG-urile au fost desfășurate de către specialiști cu experiență în domeniul protecției copiilor pentru a asigura un mediu sigur și propice pentru copiii implicați.

”

Indiferent unde mă aflu, știu că sunt ucraineancă.

O tânără refugiată care trăiește în Bălți

Copii refugiați și localnici jucând un meci spontan de volei în centrul comunitar din Căușeni. Sportul sparge barierele și induce bucurie și prietenie.

© UNHCR/ Salahaldeen Abdulrahman

Majoritatea participanților locuiau cu mamele lor. Doar o persoană locuia cu cineva care nu îi este părinte, în acel caz, o soră mai mare. Totuși, participanții au menținut legătura cu tații lor și cu rudele din Ucraina prin intermediul mijloacelor de comunicare online. Unii participanți și-au vizitat periodic rudele în Ucraina și s-au întors în Moldova.

VIAȚA ÎN MOLDOVA

Majoritatea copiilor care au participat la DFG-uri au avut în general experiențe pozitive în Moldova; aceștia și-au găsit prieteni noi și s-au adaptat bine. În pofida provocărilor inițiale, aceștia au fost mulțumiți de condițiile de viață, atât în centre de plasament pentru refugiați, cât și în apartamente închiriate. Unii își amintesc cu greu de separarea de cei dragi în timpul traversării frontierei. Unii copii au menționat că au stat la cozi lungi pentru a beneficia de servicii medicale, dar în general au apreciat asistența medicală din Moldova.

EDUCAȚIE

Preferința pentru școlile online din Ucraina a fost menționată de majoritatea copiilor din focus-grupuri deoarece își doreau să socializeze și să studieze într-un mediu familiar. Unii copii au fost înscriși în școlile moldovenești și au fost mulțumiți de noul mediu școlar, menționând prietenii noi și experiențe pozitive. Câțiva participanți au avut totuși unele experiențe negative, inclusiv situații de hărțuire. Barierele lingvistice au reprezentat o provocare pentru învățarea în școlile moldovenești cu predare în limba română.

Câțiva participanți frecventau școala în Ucraina (online) și în Moldova (cu prezență fizică) și s-au confruntat cu dificultăți în a găsi timp pentru prietenii și lecțiile din Ucraina. Unii copii care s-au înscris în școlile locale au exprimat necesitatea de interacțiuni mai calde cu profesorii și cu colegii, dar și de locuri sigure pentru întâlniri în afara mediului școlar.

Recomandările participanților:

- Oferirea de cursuri de limbă română și sprijin pentru copiii înscriși în școlile locale.
- Oferirea unui sprijin sporit profesorilor locali pentru a ajuta copiii refugiați să se integreze în școlile locale.
- Desfășurarea unor sesiuni anti-hărțuire în școli.
- Dezvoltarea de sesiuni de formare, cluburi și ateliere de lucru tematice pentru a îmbunătăți competențele și a încuraja implicarea comunității.

COEZIUNEA COMUNITARĂ ȘI COEXISTENȚA PAȘNICĂ

Majoritatea participanților au fost implicați activ în spațiile, organizațiile și centrele de tineret comunitare, unde a avut posibilitatea să acceseze servicii gratuite. Cercurile sociale sunt predominant formate din prieteni din Ucraina și doar câțiva din ei au prieteni în Moldova. Sursele lor de informare, inclusiv internetul și grupurile online, au evidențiat faptul că se bazează pe platformele digitale pentru a se informa despre servicii și oportunități. Acest lucru sugerează necesitatea de resurse și platforme online direcționate pentru a răspunde necesităților lor de informare și pentru a facilita eforturile de integrare.

*Nu avem nevoie să ne hrănească
Guvernul; ne dorim un statut legal.*

Un solicitant de azil non-ucrainean care
locuiește în CPT

Apatrizi

PRINCIPALELE ASPECTE ABORDATE

- Proces de solicitare a statutului de apatrid fără complicații.
- Lipsa contractelor oficiale de închiriere.
- Experiențele pozitive în accesarea serviciilor medicale.

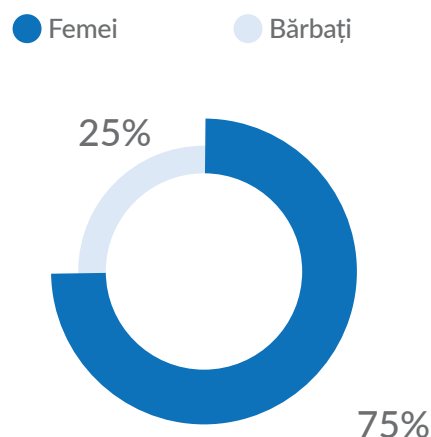

Figura 8 Dezagregarea în funcție de gen a apatrizilor care au participat la DFG-uri

	Nr. de DFG-uri	Nr. de persoane
Total	1	4
Care locuiesc în locuințe private și în comunitățile gazdă	1	4
Care locuiesc în zone urbane	1	4

Notă importantă: Participanții la DFG-uri fie că au fost deja recunoscuți din punct de vedere legal drept apatrizi sau încă erau în proces de determinarea a statutului de apatridi. Câțiva participanți au fost reprezentați de tutorii legali deoarece erau minori.

CONTEXT GENERAL

Conform statisticilor oficiale, 1.901 persoane au fost recunoscute ca apatride în Republica Moldova, iar aproape două treimi din ei locuiesc în regiunea transnistreană. Multe dintre aceste persoane au fost recunoscute ca apatride înainte ca procedurile oficiale de determinare a apatrizilor să fie stabilite în Moldova în 2012. La situația din septembrie 2023, conform Inspectoratului General pentru Migrație (IGM), 277 persoane sunt în așteptarea determinării statutului de apatrid. Solicitățile privind statutul de apatrid sunt soluționate de Secția apatridie din cadrul Direcției azil și apatridie al IGM.

INTENȚII

Participanții au reprezentat diferite contexte și situații, inclusiv persoane care au locuit în țară pentru o perioadă îndelungată de timp, dar încă se confruntau cu dificultăți legate de documente, precum și persoane al căror statut legal de apatrid a fost confirmat și care se considerau stabilite în Moldova și care considerau țara ca fiind domiciliul lor permanent. Sosirea lor în Moldova a fost deseori rezultatul unor circumstanțe neprevăzute, inclusiv o posibilă deportare în altă țară. Cu toate că nu toți intenționau să rămână permanent în Moldova, unii au perceput deja Moldova ca fiind casa lor. Unii participanți apatrizi și-au exprimat dorința de a vizita sau de a locui în alte țări, dar au declarat că nu pot face acest lucru din cauza statutului de apatrizi.

Consiliul Național al Tineretului din Moldova și UNHCR, participând la o activitate de coeziune și incluziune socială în Chișinău.

© UNHCR/Eugenia Ciurca

STATUTUL JURIDIC

Majoritatea participanților la DFG-uri au fost bărbați care au solicitat statutul de apatrizi precum și o femeie care fusese deja recunoscută ca apatridă. Aceștia au aflat despre serviciile de asistență juridică prin intermediul diferitor canale, precum organizații naționale și internaționale, dar și de la autoritățile naționale. Motivația acestora de a obține statutul de apatridă a fost aceea de a-și asigura accesul la drepturi și servicii, cum ar fi ocuparea unui loc de muncă oficial și deschiderea de conturi bancare, precum și de a obține un sentiment general de stabilitate și securitate, inclusiv posibilitatea de reîntregire a familiei. Nici unul din participanți nu s-a confruntat cu dificultăți în procesul de depunere a solicitărilor.

CAZAREA

Tuturor participanților le lipseau contracte de închiriere, iar condițiile de cazare erau diferite, unii dintre ei având nevoie de reparații, iar alții neavând suficient spațiu de locuit. Unii participanți la DFG-uri au declarat că se confruntă cu discriminare în bază de rasă, dar și cu provocări financiare, inclusiv întârzierea plății salariilor, ceea ce a făcut dificilă achitarea chiriei. O femeie a raportat că a fost evacuată din cauza incapacității de a plăti chiria.

ACCESUL LA ASISTENȚA MEDICALĂ

Toți participanții au raportat experiențe pozitive în accesarea serviciilor medicale. Participanta care a fost recunoscută ca apatridă a declarat că a beneficiat de tratamente gratuite în unități medicale de stat datorită acestui statut legal.

ACCESUL LA EDUCAȚIE

Participanții cu copii au exprimat, în general, experiențe pozitive în ceea ce privește școlarizarea copiilor lor. Totuși, aceștia au raportat provocări legate de înscrierea copiilor mici la grădiniță din cauza lipsei documentelor necesare suplimentar la certificatele de naștere a copiilor. În pofida provocărilor, copiii au fost implicați activ în activități extrașcolare.

ANGAJAREA ÎN CÂMPUL MUNCII ȘI MIJLOACELE DE TRAI

Toți participanții au indicat că sursa lor principală de venit au fost locurile de muncă informale. Aceștia au remarcat o lipsă generală de informații despre oportunitățile de angajare cu salarii decente care să le permită să-și întrețină familiile cu demnitate. Multe persoane și-au exprimat interesul de a începe propria afacere, dar au fost împiedicați de cerințele legate de documente. Necesitatea unor oportunități de angajare accesibile și bine plătite a fost subliniată de mulți.

Persoanele de etnie Romă

PRINCIPALELE ASPECTE ABORDATE

- Experiențele pozitive legate de obținerea protecției temporare
- Preocupări privind condițiile de trai
- Lipsa informațiilor despre accesarea serviciilor sociale
- Costul înalt al serviciilor medicale

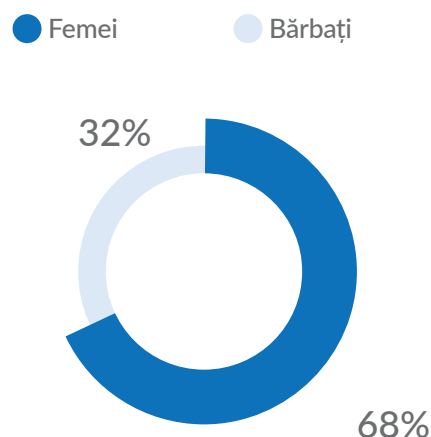

Figura 9 Dezagregarea în funcție de gen a romilor care au participat la DFG-uri

	Nr. de DFG-uri	Nr. de persoane
Total	4	19
Care locuiesc în locuințe private și în comunitățile gazdă	1	4
Care locuiesc în CPTR-uri	3	15
Care locuiesc în zone urbane	3	14
Care locuiesc în zone rural	1	5

CONTEXT GENERAL

Conform datelor raportate de Grupul operativ pentru romi, în perioada iunie-iulie 2023 s-a estimat că în Moldova au locuit aproximativ 1.530 de refugiați romi, dintre care 54% erau femei și 46% erau bărbați. Populația era divizată în mod egal între adulți (48%) și copii (47%), iar 5% din populație era reprezentată de persoane cu vârsta 65+. Distribuția pe vârste a fost în general uniformă pe întreg teritoriul Moldovei, deși majoritatea persoanelor de peste 65 de ani (86%) locuiau în regiunea centrală și în stânga râului Nistru.

Majoritatea refugiaților romi intervievați de Grupul operativ pentru romi, locuiau în zonele urbane, doar 28% locuind în zone rurale. Populația rurală a depășit ușor tendința generală în rândul populației de refugiați ucraineni din Moldova, dintre care, conform datelor de monitorizare în scop de protecție, aproximativ 20% au ales să locuiască în zonele rurale. În ceea ce privește tipul de cazare, 51% dintre persoanele interviuate locuiau în locuințe private, în timp ce 44% locuiau în centre de plasament temporar pentru refugiați (CPTR-uri). Numărul refugiaților romi în CPTR era mult mai mare decât pentru populația de refugiați ucraineni în general.

INTENȚII

Toți participanții romi au declarat că se simt în siguranță în Moldova și că au venit în țară împreună cu familiile lor. Cât despre planurile pe termen lung, toți au declarat că își doresc să se întoarcă în Ucraina când se va încheia războiul, iar unii au declarat că ar avea nevoie de asistență financiară pentru acest lucru.

Doar doi participanți, ambii din zone rurale, au menționat că planifică să plece mai departe în Europa (Elveția, Germani) deoarece consideră că vor beneficia de mai mult ajutor umanitar și asistență financiară. Totuși, ei au declarat că intenționează să se întoarcă în Ucraina când se va sfârși războiul.

STATUTUL JURIDIC

Toți romii care au participat la DFG-uri au declarat că au primit protecție temporară. Nici o persoană nu a raportat dificultăți legate de obținerea protecției temporare (inclusiv cei care locuiesc în regiunea transnistreană). Persoanele care locuiesc în centre de plasament pentru refugiați (CPTR-uri) au menționat că transportul gratuit către oficiile IGM a fost oferit pentru a oferi posibilitatea de a se înregistra pentru obținerea protecției temporare și a sprijinului la etapa de preînregistrare. În același timp, oamenii au declarat că nu au observat schimbări/îmbunătățiri semnificative în ceea ce privește integrarea lor în Moldova după ce au primit protecția temporară, deși un participant a menționat că accesul la asistență medicală s-a simplificat după primirea unui statut legal.

CAZAREA

În general, participanții care locuiesc în CPTR-urile din zonele urbane sunt mulțumiți de condițiile lor de trai. La fel, aceștia au declarat că nu s-au confruntat cu riscuri de a fi evacuați. Participanții care locuiesc în CPTR-urile din zonele rurale și-au exprimat îngrijorarea cu privire la condițiile de trai de acolo, în special faptul că odăile sunt aglomerate deoarece adăpostesc până la trei familii, iar bolile se răspândesc rapid între rezidenți din cauza spațiilor apropiate. Acești participanți și-au exprimat speranța de a se muta din CPTR când va fi posibil. Toți participanții romi din regiunea transnistreană locuiau în locuințe private închiriate.

Aceștia au raportat nenumărate probleme legate de găsirea unei locuințe adecvate, inclusiv reticența proprietarilor de imobile de a închiria refugiaților romi și costurile ridicate ale chiriilor.

ACCESUL LA ASISTENȚA MEDICALĂ

În toate DFG-urile au fost prezenți participanți romi care au solicitat asistență medicală în Moldova la un moment dat în timpul șederii lor în țară. Câteva persoane au menționat că ele sau membrii familiei lor au fost nevoiți să cheme o ambulanță și au fost spitalizați, iar tratamentul spitalicesc a fost oferit gratuit. Oamenii cunoșteau în general că serviciile medicale pentru copii sunt oferite gratuit. Doar în cadrul unei DFG dintr-o zonă rurală participanții au menționat că au fost rugați să demonstreze că beneficiază de protecție temporară pentru a accesa serviciile medicale.

Indisponibilitatea asistenței stomatologice gratuite pentru adulți și copii este una dintre principalele provocări menționate de refugiații romi care locuiesc pe malul stâng al râului Nistru în ceea ce privește accesul la asistență medicală. Oamenii au declarat că de fiecare dată când ei sau copiii lor au avut nevoie de consultația unui dentist, au fost nevoiți să plătească, iar serviciile sunt destul de scumpe. Costul medicamentelor la fel a fost menționat drept un obstacol semnificativ în accesarea asistenței medicale de calitate.

Recomandarea participanților:

- Continuarea și extinderea oferirii de vouchere pentru programul de asistență medicală

ACCESUL LA EDUCAȚIE

Niciunul dintre participanții romi la DFG care locuiesc pe malul drept al râului Nistru nu avea copii înscriși în școli moldovenești sau ucrainene (cu prezență fizică sau online), chiar dacă copiii lor frecventau școala atunci când locuiau în Ucraina. Discriminarea și hărțuirea au fost principalele motive pentru care aceștia nu și-au înscriș copiii în școlile locale din Moldova. Participanții dintr-o localitate au menționat că, în 2022, copiii din comunitatea romă au început să frecventeze o școală locală, dar au fost tratați rău de către copiii din localitate, ceea ce i-a determinat să abandoneze școala. Într-o altă localitate, refugiații romi care locuiesc în CPTR au declarat că în regiune nu sunt școli cu predare în limba rusă și că le-a fost frică că copiii lor vor avea dificultăți în școlile în limba română. Toți participanții care locuiau în CPTR-uri au declarat că copiii lor frecventează cursuri de alfabetizare oferite de actorii umanitari. Aceștia erau destul de mulțumiți de aceste cursuri și au observat că copii lor făceau progrese bune în învățarea limbii române. Doar într-o singură localitate, copiii romi au participat la activități extrașcolare care au fost oferite gratuit de municipalitate. Niciunul dintre participanți nu avea copii care să frecventeze grădinița. Acest lucru a fost explicat prin faptul că în comunitatea romilor există tradiția de a îngriji de copii acasă.

Recomandarea participanților:

- Plasarea de mediatori comunitari romi în școlile locale. Acest lucru i-ar face pe părinți să se simtă mai încrezători în ceea ce privește înscrierea copiilor lor la școală și ar putea contribui la prevenirea și combaterea discriminării și a hărțuirii.

SERVICIILE SOCIALE ȘI ADMINISTRATIVE

Câțiva participanți au menționat că în Ucraina primeau prestații sociale, în special sprijin financiar la nașterea copilului. Nici unul dintre participanți nu a solicitat servicii sociale în Moldova și, în general, nu cunoșteau la ce servicii sociale aveau dreptul.

ANGAJAREA ÎN CÂMPUL MUNCII ȘI MIJLOACELE DE TRAI

Majoritatea persoanelor de etnie romă care au participat la DFG au raportat că au supraviețuit datorită asistenței umanitare și sprijinului din partea rudelor. Participanții din două localități de pe malul drept al râului Nistru au menționat că unii membri (bărbați) ai familiei erau angajați oficial. Totuși, participanții au relatat că, în general, oamenii au optat pentru munca sezonieră informală în agricultură, adolescenții fiind uneori implicați și ei în aceste oportunități generatoare de venit. Principalul impediment în obținerea unui loc de muncă menționat de participanți este lipsa oportunităților de angajare în zonele în care locuiesc. Câteva femei din diferite localități și-au exprimat interesul să își deschidă mici afaceri sau să se implice în activități desfășurate pe cont propriu (retail, ateliere de cusut), dar au declarat că ar avea nevoie de sprijin financiar și de instruire pentru a face acest lucru.

ACCESUL LA INFORMAȚIE

Toți participanții de pe malul drept știau de existența Liniei Verzi unde puteau accesa informații și depune plângeri. Cu toate acestea, participanții au remarcat că au avut mai multă încredere în informațiile oferite în persoană decât prin intermediul unei linii telefonice de urgență. Respectiv, ei au preferat să obțină informații de la reprezentanții organizațiilor umanitare care vizitau CPTR-urile sau de la administratorii CPTR-urilor

”

Ne simțim bine în Moldova, suntem în siguranță și copiii noștri le este cald pe timp de iarnă, dar visăm la ziua când ne vom întoarce acasă.

O femeie de etnie romă din Mariupol, Ucraina
(în prezent, teritoriul ocupat)

Reprezentanți ai comunităților de refugiați, ai comunităților gazdă, ai minorităților etnice, ai persoanelor cu dizabilități, ai persoanelor LGBTIQ+, ai tinerilor, ai persoanelor în vârstă, ai autorităților locale și ai voluntarilor care participă la Forumul comunitar 2023.

© UNHCR/ Salahaldeen Abdulrahman

COEZIUNEA COMUNITARĂ ȘI COEXISTENȚA PAȘNICĂ

Peste tot unde au avut loc DFG-uri cu refugiații romi, participanții au raportat interacțiuni pozitive cu comunitatea locală și cu refugiații de alte etnii. Oamenii au menționat că au participat la evenimente comunitare organizate în CPTR-uri și în comunitate și că copiii lor la fel aveau prieteni în rândul copiilor locali. Aceștia au avut interacțiuni pozitive și au primit sprijin din partea comunității rome din Moldova.

ALTE PREOCUPĂRI

Peste tot, oamenii au reiterat necesitatea continuării ajutorului umanitar și a asistenței financiare și au subliniat importanța previzibilitate asistenței.

Refugiați LGBTIQ+

PRINCIPALELE ASPECTE ABORDATE

- Perioadă lungă de așteptare pentru interviul privind azilul
- Oportunitățile limitate de angajare și lipsa informațiilor despre cursurile de învățare sau a oportunităților de dezvoltare profesională disponibile.

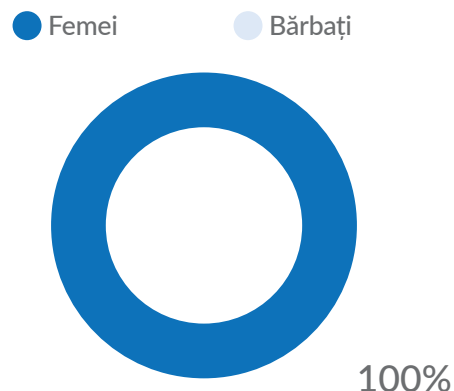

Figura 10 Dezagregarea în funcție de gen a persoanelor din comunitatea LGBTIQ+ care au participat la DFG-uri

	# of FGDs	# of people
Total	1	4
Care locuiesc în locuințe private și în comunitățile gazdă	1	4
Care locuiesc în zone urbane	1	4

Naționalități: Ucraina și Federația Rusă

INTENȚII

Durata de ședere în Moldova a participanților din grupul LGBTIQ+ a variat între câteva săptămâni și un an. Apropierea de Ucraina a influențat deciziile unora de a veni în Moldova. Participanții au avut planuri diferite pentru viitor. Unii intenționau să rămână în Moldova pe termen mediu și îndelungat și erau în așteptarea confirmării unui statut legal sigur. Alții vedeau Moldova ca pe o oprire temporară, fiind în așteptarea vizelor pentru o eventuală relocare spre țările din vest.

STATUTUL JURIDIC

Grupul LGBTIQ+ a inclus participanți cu diferite statute legale. Jumătate erau solicitanți de azil din Federația Rusă, iar unul din ei încă era în așteptarea deciziei în privința solicitării sale pentru azil, la un an de la interviul său. Cealaltă jumătate fie beneficiau de protecție temporară sau analizau posibilitatea de a o solicita.

ANGAJAREA ÎN CÂMPUL MUNCII ȘI MIJLOACELE DE TRAI

Participanții au exprimat opinii diferite privind angajarea în câmpul muncii și carierele lor. Unii dintre ei căutau activ un loc de muncă având competențe specifice precum arta coafurilor, în timp ce alții încă își planificau următorii pași. Oportunitățile de angajare, în special în mediul online, păreau să fie limitate și exista o lipsă generală de informare cu privire la potențialele cursuri de învățare sau oportunități de dezvoltare profesională disponibile. Un participant care era fluent în limba română a văzut în abilitățile sale lingvistice un avantaj pentru integrarea ulterioară pe piața muncii. A fost accentuată necesitatea de mai multe informații despre oportunitățile de angajare și cursurile de instruire.

UNHCR a colaborat cu peste 40 de organizații guvernamentale, ONU, umanitare, internaționale și naționale pentru a găzdui evenimentul "Ziua în parc" în Chișinău, cu activități educaționale și recreative pentru familiile de refugiați și moldoveni pe tot parcursul zilei, inclusiv spectacole muzicale de la moldoveni și refugiați din întreaga lume.

© UNHCR/ Eugenia Ciurca

CAZAREA

Majoritatea participanților din grupul LGBTQI+ locuiau într-un adăpost oferit de un ONG local, iar unii dintre ei au locuit anterior în CPTR-uri sau la rude. Aceștia au decis să își schimbe tipul de cazare fie pentru a avea mai mult spațiu personal sau pentru că nu erau mulțumiți de administrația CPTR-urilor. Un participant închiria un apartament și a declarat că are o relație bună cu proprietarul.

ACCESUL LA ASISTENȚĂ MEDICALĂ

Participanții la DFG-uri au relatat o serie de experiențe privind serviciile de asistență medicală. Unii participanți au avut experiențe pozitive și au reușit să beneficieze de îngrijiri medicale gratuite. Alții, însă, s-au confruntat cu obstacole, mai ales în obținerea asistenței stomatologice sau medicale pentru copiii lor, după ce au fost anunțați de medic că trebuie să prezinte un permis de ședere. Cu toate acestea, niciunul dintre participanți sau partenerii lor nu au avut nevoie de servicii medicale mai specializate.

COEZIUNEA COMUNITARĂ ȘI COEXISTENȚA PAȘNICĂ

Participanții LGBTQI+ au accentuat atât aspectele pozitive, cât și cele problematice în interacțiunile lor cu comunitatea locală. Unii au vorbit despre conflicte cu vecinii în baza naționalității ucrainene, sugerând asupra unor situații de discriminare. Acestea fiind spuse, participanții la DFG-uri au declarat că în general nu s-au confruntat cu atitudini negative sau cu conflicte cu comunitatea locală din cauza orientării sexuale sau a identității de gen, deși, în general, nu au dezvăluit aceste informații altor persoane. Participanții s-au simțit conectați și sprijiniți de ONG-urile locale din domeniul LGBTQI+, recunoscându-le că sunt o resursă importantă pentru integrarea lor locală.

ACCESUL LA INFORMAȚIE

Participanții s-au bazat pe diverse surse pentru a afla informații, internetul fiind principalul instrument. Organizațiile locale care lucrează cu persoanele LGBTIQ+ la fel au fost recunoscute drept surse de încredere. Deși participanții nu au menționat o anumită sursă de informații drept resursă principală, platformele online au fost esențiale. Participanții au remarcat că știau unde să caute sprijin pentru depunerea plângerilor, ceea ce indică un nivel de cunoaștere a căilor disponibile pentru asistență și sprijin.

Recomandări

GENERALE

- 1.1. Implicarea continuă și aprofundată a refugiaților în propria protecție, inclusiv prin mobilizarea comunității (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați).
- 1.2. Diseminarea constatărilor a Evaluărei Participative din 2023 către actorii relevanți, inclusiv participanții (UNHCR, Grupul Operativ privind Responsabilitatea față de Persoanele Afectate).
- 1.3. Continuarea și consolidarea activităților pentru refugiaților, solicitanților de azil și apatrizilor, în special în afara Centrelor de Plasament Temporar pentru Refugiați (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați).

ÎN DOMENIUL NECESITĂȚILOR DE BAZĂ

- 2.1. Continuarea acordării asistenței financiare orientate și cu scop multifuncțional pentru refugiați, solicitanți de azil și apatrizi, precum și pentru cetățenii moldoveni care găzduiesc refugiați (Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați, Donatori).
- 2.2. Furnizarea de produse nealimentare pentru refugiații vulnerabili, solicitanții de azil și apatrizii, în special în lunile de iarnă (Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați).
- 2.3. Oferirea sprijin financiar suplimentar refugiaților în timpul lunilor de iarnă pentru a acoperi costurile majorate pentru energiei și pentru a cumpăra haine mai călduroase; Distribuirea lemne de foc în măsura posibilității (Guvern, UNHCR, Parteneri).
- 2.4. Sporirea activităților și asistenței pentru refugiații care locuiesc în regiunea transnistreană, în special pentru cei din grupurile vulnerabile sau marginalizate, cum ar fi etnici romi, persoanele cu dizabilități și persoanele în vârstă, și asigurarea accesului la asistență și servicii în restul Moldovei (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați).

ÎN DOMENIUL LOCUINȚEI

- 3.1. Asigurarea locurilor disponibile pentru refugiații vulnerabili în Centrele de Plasament Temporar pentru Refugiați (CPTR), având în vedere consolidarea în curs a CPTR (Guvern).
- 3.2. Elaborarea unor soluții pe termen lung pentru refugiații care nu își pot permite să închirieze locuințe private, inclusiv programe care oferă locuințe la prețuri accesibile și combinarea acestora cu activități de ocupare a forței de muncă sau activități generatoare de venituri (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați, Donatori).
- 3.3. Asigurarea condițiilor corespunzătoare în centrele de cazare guvernamentale, în special în ceea ce privește atât apa și canalizarea, cât și rata de ocupabilitate a dormitoarelor (Guvern).
- 3.4. Asigurarea accesibilității în centrele de cazare guvernamentale pentru persoanele cu dizabilități (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați, Donatori).
- 3.5. Monitorizarea capacității refugiaților care beneficiază de programe de asistență pentru chirie de a-și asuma costurile de cazare după încheierea programului și luarea în considerare a extinderii programului pentru anumite persoane, după caz (Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați, Donatori).
- 3.6. Oferirea serviciilor de interpretare în principalele limbi vorbite în timpul comunicării cu persoanele care locuiesc la Centrul de Cazare Temporară (CCT) (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați).

3.7. Asigurarea diversității meselor la Centrul de Cazare Temporară, satisfăcând nevoilor religioase și dietetice (Guvern).

3.8. Elaborarea planurilor de tranziție pentru persoanele cărora li s-a acordat statutul de refugiat sau protecția umanitară pentru a le permite să iasă din CCT; asigurarea cazării la alte CCR din Chișinău pentru cei care nu pot deveni independenți (Guvern)

3.9. Monitorizarea discriminării împotriva refugiaților, solicitanților de azil și apatrizilor pe piața locuințelor private, în special pe baza naționalității și rasei/etniei, și asigurarea conștientizării mecanismelor de plângere disponibile (Guvern, parteneri ai Forumul de coordonare a refugiaților).

ÎN DOMENIUL SĂNĂTĂȚII

4.1. Continuarea campaniilor de informare pentru refugiații din Ucraina explicând serviciile medicale disponibile și încurajând beneficiarii de protecție temporară să se înregistreze la medicii de familie (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați).

4.2. Continuarea și extinderea campaniilor de informare destinate centrelor de sănătate și spitalelor pentru a explica serviciile disponibile refugiaților, solicitanților de azil și apatrizilor, inclusiv pentru cei cu protecție temporară (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați).

4.3. Includerea beneficiarilor de protecție temporară, a solicitanților de azil și a solicitanților statutului de apatrid în programul de asigurări medicale de stat, cu sprijinul financiar oferit de comunitatea internațională (Guvern, Donatori).

4.5. În absența asigurării medicale pentru beneficiarii de protecție temporară și solicitanții de azil, să se ofere gratuit medicamente esențiale și să se extindă accesul la serviciile medicale specializate și la intervențiile chirurgicale non-urgente și îngrijiri dentare; să extindă acordarea de vouchere pentru îngrijiri medicale în absența unor servicii accesibile (Guvern, parteneri ai Forumul de coordonare a refugiaților, donatori).

4.6. Susținerea Guvernului Republicii Moldova în extinderea serviciilor de sănătate specializate în zonele rurale, în beneficiul atât al moldovenilor, cât și al refugiaților (Guvern, Donatori).

4.7. Angajarea autorităților de facto din regiunea transnistreană în vederea creșterii disponibilității medicilor specializați în regiune; susținerea serviciilor medicale oferite de organizațiile societății civile din regiunea transnistreană (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați, Donatori).

ÎN DOMENIUL SERVICIILOR SOCIALE

5.1. Organizarea campaniilor de informare pentru refugiații din Ucraina cu privire la serviciile sociale și programele de asistență socială disponibile, precum și cerințele de eligibilitate, pe ambele maluri ale râului Nistru (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați).

5.2. Asigurarea capacității și a sprijinului financiar pentru agențiile guvernamentale, la nivel național și local, pentru a include refugiații în programele guvernamentale (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați, Donatori).

5.3. Extinderea accesului refugiaților cu dizabilități la programele guvernamentale de asistență pentru persoanele cu dizabilități (Guvern, Donatori).

5.4. Asigurarea faptului că toate persoanele cărora li s-a acordat statut de refugiat, protecție umanitară sau statut de apatrid cunosc serviciile de integrare oferite de Inspectoratul General pentru Migrație; extinderea accesului la programul de integrare al Inspectoratului General pentru Migrație persoanelor cărora li s-a acordat protecție temporară (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați, Donatori).

ÎN DOMENIUL EDUCAȚIEI

- 6.1. Promovarea înscrierii refugiaților ucraineni în școlile din Moldova (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați).
- 6.2. Continuarea asigurării unor spații dedicate în școlile locale pentru ca copiii să studieze împreună online dacă continuă să acceseze studiile în Ucraina (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați, Donatori).
- 6.3. Sensibilizarea profesorilor cu privire la dificultățile cu care se confruntă copiii refugiați și care este rolul lor în susținerea integrării și prevenirea bullying-ului (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați).
- 6.4. Pilotarea sistemului "buddy" în școlile locale, care să formeze perechi de elevi refugiați noi cu elevi moldoveni care studiază deja în școală (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare a Refugiaților).
- 6.5. Continuarea și extinderea activităților extracurriculare în școlile din Moldova, în special evenimente sportive și culturale, și asigurarea transportului pentru aceste activități pentru copiii din mediul rural (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați).
- 6.6. Creșterea disponibilității cursurilor de limbă română pentru copiii refugiați, inclusiv prin pilotarea unui program de limbă română ca a doua limbă (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați, Donatori).
- 6.7. Distribuirea informațiilor cu privire la oportunitățile de stagiu pentru studenții ucraineni înscriși în universitățile din Moldova (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați).
- 6.8. Organizarea unor sesiuni de instruire, cluburi și ateliere tematice în școli pentru a crește aptitudinile și a încuraja implicarea în cadrul comunității în rândul copiilor refugiați și moldoveni (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați).
- 6.9. Asigurarea accesului la educație pentru apatrizii care nu au o anumită documentație din cauza statutului lor de apatrid (Guvern).
- 6.10. Creșterea activităților de informare a comunității române, în special prin intermediul mediatorilor comunitari, pentru a promova înscrierea la școală a copiilor romi (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați).
- 6.11. Implicarea mediatorilor comunitari romi în școlile locale pentru a promova înscrierea la școală și pentru a combate discriminarea și bullying-ul (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați).
- 6.12. Continuarea cursurilor de alfabetizare și de recuperare pentru copiii romi refugiați (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați).

ÎN DOMENIUL OCUPĂRII FORȚEI DE MUNCĂ ȘI MIJLOACELOR DE TRAI

- 7.1. Creșterea disponibilității cursurilor de limbă română (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați).
- 7.2. Creșterea schimbului de informații și a consilierii privind oportunitățile de angajare (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați).
- 7.3. Sporirea accesului la serviciile de îngrijire a copiilor pentru refugiații cu copii, inclusiv la serviciile de îngrijire a copiilor în comunitate (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați).

7.4. Elaborarea unei strategii de colaborare cu sectorul privat, care să pledeze pentru angajarea refugiaților (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați).

7.5. Desfășurarea unei campanii de sensibilizare adresată potențialilor angajatori cu privire la drepturile inerente diverselor statuturi legale, în special a protecției temporare și a statutului de solicitant de azil (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați).

7.6. Acordarea unui sprijin suplimentar Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM), atât la nivel național ca să-și dezvolte platforma pentru a viza mai bine refugiații, cât și la nivel regional pentru a realiza potrivirea locurilor de muncă între refugiați și întreprinderi (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați).

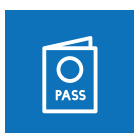
7.7. Sporirea oportunităților de dezvoltare profesională/de afaceri pentru refugiați, solicitanți de azil și apatrizi, în special în afara Chișinăului (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați).

7.8. Sprijinirea refugiaților cu dizabilități și refugiaților mai în vârstă în identificarea și asigurarea unui loc de muncă care să corespundă experienței și abilităților lor (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați).

7.9. Extinderea opțiunilor de transport în zonele rurale pentru a facilita încadrarea în câmpul muncii în alte localități, fie prin rute suplimentare de transport public, fie prin transport asigurat de angajatori sau parteneri (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați).

7.10. Prelungirea valabilității certificatelor de solicitant de azil pentru a răspunde preocupărilor angajatorului cu privire la durata șederii legale (Guvern).

7.11. Asigurarea accesului refugiaților la conturile bancare și promovarea extinderii serviciilor financiare disponibile (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați).

ÎN DOMENIUL STATUTULUI JURIDIC ȘI ACCESULUI LA AZIL

8.1. Asigurarea faptului că persoanele strămutate din Ucraina au acces la un statut juridic stabil și cunosc modalitățile de obținere a acestuia (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați).

8.2. Asigurarea disponibilității echipelor mobile ale Inspectoratului General pentru Migrație (IGM) pentru a-i înregistra pe cei care nu se pot deplasa la un birou IGM pentru obține protecție temporară (Guvern).

8.3. Modificarea hotărârii privind protecția temporară pentru a permite beneficiarilor să călătorească în afara Republicii Moldova mai mult de 45 de zile cumulativ (Guvern).

8.4. Alocarea unor resurse adiționale în sistemele guvernamentale de azil, de apatridie și de naturalizare pentru a evita întârzierile nejustificate în procesul de soluționare a cererilor (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați, donatori).

8.5. Îmbunătățirea dialogului dintre solicitanții de azil și avocații desemnați de stat cu privire la recursurile de caz, inclusiv prin întâlniri mai regulate și prin furnizarea de servicii de interpretare (Guvern).

8.6. Organizarea unor instruirii pentru ofițerii de azil din cadrul IGM cu privire la soluționarea cererilor bazate pe orientarea sexuală sau identitatea de gen (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați).

ÎN DOMENIUL ACCESULUI LA INFORMAȚII

9.1. Îmbunătățirea calității și a promptitudinii informațiilor oferite de Linia Verde, precum și de alte surse de informații accesate în mod regulat de către refugiați (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați).

9.2. Îmbunătățirea procesului de informare a solicitanților de azil și a apatrizilor non-ucraineni privind serviciile și asistența disponibile (Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați).

9.3. Considerarea stabilirii unor canale de social media țintite, de încredere, cu informații de bază pentru tinerii care vin în Moldova din Ucraina și alte țări (Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați).

9.4. Crearea unei platforme care să ofere informații despre activitățile și oportunitățile de mentorat și de predare pentru adolescenții și tinerii refugiați (Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați).

9.5. Crearea unei platforme care să ofere informații despre activitățile și oportunitățile de mentorat și de predare pentru adolescenții și tinerii refugiați (Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați).

9.6. Asigurarea faptului că refugiații cunosc mecanismele de reclamație/feedback și că cei care depun plângeri primesc un răspuns prompt (Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați).

9.7. Considerarea înființării unui canal de feedback și răspuns pentru refugiații care locuiesc în regiunea transnistreană sau facilitarea accesului refugiaților care locuiesc în regiune la canalele existente și asigurarea includerii informațiilor legate de serviciile oferite pe malul stâng; informarea refugiaților care locuiesc în regiunea transnistreană cu privire la aceste resurs (Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați).

ÎN DOMENIUL COEZIUNEA COMUNITĂȚII ȘI COEXISTENȚA PAȘNICĂ

10.1. Monitorizarea continuă a relațiilor comunitare dintre refugiați și comunitățile gazdă, în special în nordul țării (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați).

10.2. Asigurarea acordării asistenței atât refugiaților, cât și cetățenilor vulnerabili ai Republicii Moldova (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați, Donatori).

10.3. Asigurarea faptului că evenimentele comunității locale sunt cunoscute în locurile pe care le frecventează refugiații, solicitanții de azil și apatrizii (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați).

10.4. Informarea membrilor comunității locale despre sursele de finanțare pentru refugiații ucraineni, precum și despre sprijinul oferit de donatori și actori umanitari moldovenilor vulnerabili (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați).

10.5. Organizarea unor evenimente informale, axate pe cunoașterea culturii, înlăturarea stereotipurilor și facilitarea interacțiunii și schimbului de experiență între ucraineni și moldoveni, precum și între refugiații non-ucraineni și solicitanții de azil (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați).

10.6. Crearea unui spațiu/ spațiu sigur pentru interacțiunea și comunicarea informală între refugiați și adolescenții și tinerii moldoveni (Guvern, Parteneri ai Forumului de Coordonare pentru Refugiați).

Anexa 1

Refugiați ucraineni care locuiesc în regiunea transnistreană

	Nr. de DFG-uri	Nr. de persoane
Total	6	33
Care locuiesc în locuințe private și în comunitățile gazdă	6	33
Care locuiesc în zone urbane	6	33

CONTEXT GENERAL

Nu există statistici oficiale privind numărul de refugiați ucraineni care locuiesc în regiunea transnistreană. Conform estimărilor UNHCR, numărul lor este între 4.000 și 6.000 persoane. Conform Inspectoratului General pentru Migrație, la data de 22 ianuarie 2024, un număr de 4.178 persoane din regiunea transnistreană au beneficiat de protecție temporară.

INTENȚII

Aproape toți participanții la DFG-uri locuiau în regiunea transnistreană de mai bine de un an și planifică să se întoarcă în Ucraina de îndată ce războiul se va încheia. Cu toate acestea, aproape toți adolescenții și tinerii care au participat la DFG-uri, au declarat că planifică să-și finalizeze studiile în Moldova înainte de a se întoarce în Ucraina.

STATUTUL JURIDIC

Toți participanții la DFG-uri din regiunea transnistreană au obținut sau erau în proces de obținere a protecției temporare. Nimeni nu a raportat dificultăți legate de procesul de înscriere

CAZAREA

Participanții la DFG-uri din regiunea transnistreană locuiau predominant în familii gazdă sau în locuințe private. Locuințele private erau considerate mai ieftine decât pe malul drept. Cu toate acestea, refugiații romi au declarat că se confruntă cu condiții de trai precare, menționând apartamentele supraaglomerate și resursele financiare limitate pentru a-și asigura o locuință mai adecvată.

● Femei ● Bărbați

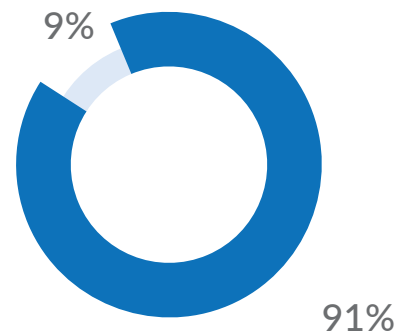

Figura 11 Dezagregarea în funcție de gen a persoanelor care locuiesc pe malul stâng al râului Nistru și care au participat la DFG-uri

”

Războiul este o prostie, ar fi mai bine ca oamenii să muncească împreună pentru comunitate în loc să facă război.

O femeie refugiată în Tiraspol (regiunea transnistreană).

Ziua Ucrainei în Moldova, este un eveniment anual care transcende granițele prin muzică, concerte și o promovare sinceră a relațiilor ucraineano-moldovenești. O tradiție care a început înainte de războiul din Ucraina și care persistă în fiecare an ca o dovadă a spiritului durabil de camaraderie și a legăturii culturale.

© UNHCR /Salahaldeen Abdulrahman

ANGAJAREA ÎN CÂMPUL MUNCII ȘI MIJLOACELE DE TRAI

În regiunea transnistreană, în special în Tiraspol, accesul la piața muncii a fost mai simplu pentru participanții la DFG-uri care s-au născut pe acest teritoriu și mai apoi au plecat să locuiască în Ucraina, decât pentru cei care au venit să locuiască în regiune pentru prima dată. Cei născuți în regiunea transnistreană au fost considerați localnici și cunoșteau mai bine regiunea. Câțiva participanți la DFG-uri au vorbit despre preocupările legate de stabilitatea locurilor de muncă și salariile mici ca fiind motivele neangajării, unii afirmând că nu pot munci din cauza responsabilităților legate de îngrijirea copiilor. În pofida interesului pentru antreprenariat și granturi mici, participanții au perceput mai multe oportunități pentru astfel de întreprinderi pe malul drept al râului Nistru decât pe malul stâng. Refugiații romi la fel au declarat că nu au avut acces la locuri de muncă oficiale, menționând aceleași preocupări. În timp ce participanții de sex masculin au declarat că analizează posibilitatea de a găsi un loc de muncă pe malul drept, femeile au spus că planifică să continue să îngrijească de copiii lor mai degrabă decât să lucreze în afara casei.

ACCESUL LA INFORMAȚIE

Participanții la DFG-uri din regiunea transnistreană au declarat că nu au avut o singură sursă de informații de încredere, ceea ce i-a făcut să se simtă deconectați și pierduți.

ACCESUL LA ASISTENȚA MEDICALĂ

Oamenii care locuiesc în regiunea transnistreană au raportat o lipsă generală de încredere în medicii locali, exprimându-și preocuparea pentru competențele lor. Aceștia au menționat că îngrijirile medicale de calitate i-a costat scump și că deplasarea la Chișinău la fel a fost dificilă din cauza costurilor. Persoanele în vârstă (60+) și refugiații romi care locuiesc în Tiraspol, au menționat că principalele lor preocupări de sănătate sunt necesitățile medicale nesatisfăcute, precum și lipsa medicilor specialiști (oftalmologie, neurologie) pentru copii și adulți. Au fost accentuat și faptul că medicamentele sunt scumpe.

ACCESUL LA SERVICIILE SOCIALE ȘI ADMINISTRATIVE

Participanții la DFG-uri care locuiesc în Ribnița au menționat că în regiune au fost considerați străini mai degrabă decât refugiați și, prin urmare, nu erau eligibili pentru asistența socială disponibilă pentru refugiați din partea autorităților locale. O femeie care locuiește în regiunea transnistreană și care s-a înregistrat pentru asistență socială pe malul drept al râului Nistru, după ce a născut acolo, nu a primit încă niciun ajutor după mai bine de șase luni de așteptare. Indiferent de tipul de cazare sau de locul de reședință, toți participanții au declarat că nu au avut suficiente informații despre programele de asistență socială disponibile și criteriile de eligibilitate în Moldova, nici pe malul stâng, și nici pe malul drept.

COEZIUNEA COMUNITARĂ ȘI COEXISTENȚA PAȘNICĂ

Participanții refugiați care locuiesc în regiunea transnistreană nu au raportat conflicte sau tensiuni cu comunitățile locale, deși au fost exprimate preocupări cu privire la intimidarea și discriminarea copiilor romi refugiați la o școală locală.

ACCESUL LA EDUCAȚIE

Adolescenții și tinerii care frecventează școlile locale din regiunea transnistreană au raportat, în general, experiențe pozitive, inclusiv faptul că au primit mese calde gratuite și că s-au împrietenit cu colegii de școală. Procesul de înscriere a fost considerat simplu. Cei din clasele gimnaziale absolvente au declarat că își continuă studiile online, în instituțiile din Ucraina deoarece planifică să se înscrie în universitățile din Ucraina și că își fac griji că nu vor putea face acest lucru cu o diplomă emisă în regiunea transnistreană.

UNHCR, Agenția ONU pentru Refugiați, este recunoscătoare pentru sprijinul oferit de donatorii care au contribuit la această operațiune, precum și de cei care au contribuit la programele globale ale UNHCR cu fonduri cu destinație specială și fără destinație specială. Principalii donatori care sprijină UNHCR Moldova:

[Austria](#) | [Australia pentru UNHCR](#) | [Canada](#) | [Republica Cehă](#) | [Danemarca](#) | [Uniunea Europeană](#) | [Finlanda](#) | [Franța](#) | [Germania](#) | [Islanda](#) | [Irlanda](#) | [Italia](#) | [Japonia](#) | [Liechtenstein](#) | [Norvegia](#) | [Republica Coreea](#) | [Elveția](#) | [Suedia](#) | [Statele Unite ale Americii](#) | [Donatori privați](#).

UNHCR Moldova este, de asemenea, recunoscătoare pentru cooperarea autorităților moldovenești la toate nivelurile, a altor agenții ONU, a sectorului privat și a organizațiilor societății civile.

RAPORT DE EVALUARE PARTICIPATIVĂ 2023

REPUBLICA MOLDOVA

februarie 2024

Reprezentanța UNHCR în Republica Moldova
mdach@unhcr.org
29 Strada Sfatul Țării, Chișinău, Moldova

www.unhcr.org/md

